

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม
ของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

นางสาวมณฑา ณ พัทลุง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Factors Affecting Saving Behaviors of the Members of Langsaun Settlement
Cooperatives Limited in Chumphon Province**

Miss Monta Na Phataloong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2015

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ **ปัจจัย** ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด
จังหวัดชุมพร

ผู้ศึกษา นางสาวมณฑา ณ พัทลุง **รหัสนักศึกษา** 2569000157

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ชัยณรงค์ วสุวรรณ์วัฒน์ **ปีการศึกษา** 2558

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด 2) ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด และ 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จำนวน 2,327 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 342 คน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุไม่เกิน 40 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดของครัวเรือน จำนวน 4-6 คน วัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน รายได้และรายจ่ายต่อปีเฉลี่ย ไม่เกิน 200,000 บาท และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 คน พฤติกรรมการออมของสมาชิกส่วนใหญ่ออมเงินประเภทเงินฝากออมทรัพย์ ร้อยละ 64.62 ความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง ร้อยละ 54.09 และวงเงินที่ออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ร้อยละ 78.36 2) ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินมีระดับความสำคัญในระดับมากที่สุด ปัจจัย ที่สูงที่สุด ได้แก่ การมีระบบการให้บริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก และอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ **ปัจจัยส่วนบุคคล** ได้แก่ สถานภาพสมรสและขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ กับประเภทการออม **ปัจจัยทางเศรษฐกิจ** ได้แก่ จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน และ **ปัจจัยด้านสหกรณ์** ได้แก่ บริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง บริการด้านข้อมูลข่าวสาร บริการของเจ้าหน้าที่ และความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสัมพันธ์กับประเภทการออม และความถี่ในการออม ส่วนด้านภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์สัมพันธ์กับประเภทการออม ความถี่ในการออมและจำนวนการออมเฉลี่ยต่อครั้ง

คำสำคัญ พฤติกรรมการออม สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

Independent Study title: Factors Affecting Saving Behaviors of the Members of Lang Suan Settlement Cooperatives Limited in Chumphon Province

Author: Miss Monta Na Phataloong; **ID:** 2569000157;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Thanyaras Wasawanawat, Associate Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the personal factors and economic factors of Lang Suan Settlement Cooperatives Limited members; 2) the level of significance of cooperative factors that affected the members' savings behavior; and 3) the relationships among personal factors, economic factors, cooperative factors and the savings behavior of the cooperative members.

The study population was 2,327 members of Lang Suan Settlement Cooperatives Limited. The sample size of 342 members was determined using the Taro Yamane method. The data collection tool was a questionnaire. Data were statistically analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and chi square.

The results showed that 1) the majority of samples were female, in the under 40 age group, married, educated to primary school level and had 4-6 household members, out of which 1 to 3 were income earners. Their major objective for saving money was for their children or grandchildren's education. Their average annual income and average annual expenses were both in the range of no more than 200,000 baht. As for savings behavior, most of the samples (64.42%) had savings accounts and 54.09% said they made a deposit every 6 months. The average amount of deposit per time for 78.36% of samples was more than 1,000 baht. 2) All the cooperative factors studied had a high level of importance in affecting the members' savings behavior. The factor with the highest score was the factor of having a savings deposit/withdrawal system similar to that of other financial institutions, followed by convenient location, and the cooperative's interest rate. 3) The factors that were related to the cooperative members' savings behavior to a statistically significant degree ($p < 0.05$) were the personal factors of marital status and household size, which was related to type of savings account; the economic factor of number of household members who were income earners; and the cooperative factors of the speediness of the cooperative's savings deposit/withdrawal service, which was related to type of savings account and average amount of each deposit. The cooperative factors of the cooperative's news and information service, the service provided by cooperative personnel, and the honesty and transparency of the cooperative's board of directors were related to type of savings account and frequency of savings deposits; while the factor of the cooperative's image and stability was related to type of savings account, frequency of deposits and average amount of deposit.

Keywords: Savings behavior, Lang Suan Settlement Cooperatives Limited, Chumphon Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยคามอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงด้วยความละเอียดและเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้ง คณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษามีความสำนึก ในพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในเรื่องของข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการอ้างอิง และแจก แบบสอบถาม ตลอดจนสมาชิกที่กรอกแบบสอบถาม ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้เลี้ยงดูอบรม สั่งสอน ตลอดจน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ที่ได้มีส่วนในการสนับสนุนและให้คำแนะนำในการศึกษาครั้งนี้

มณฑา ณ พัทลุง

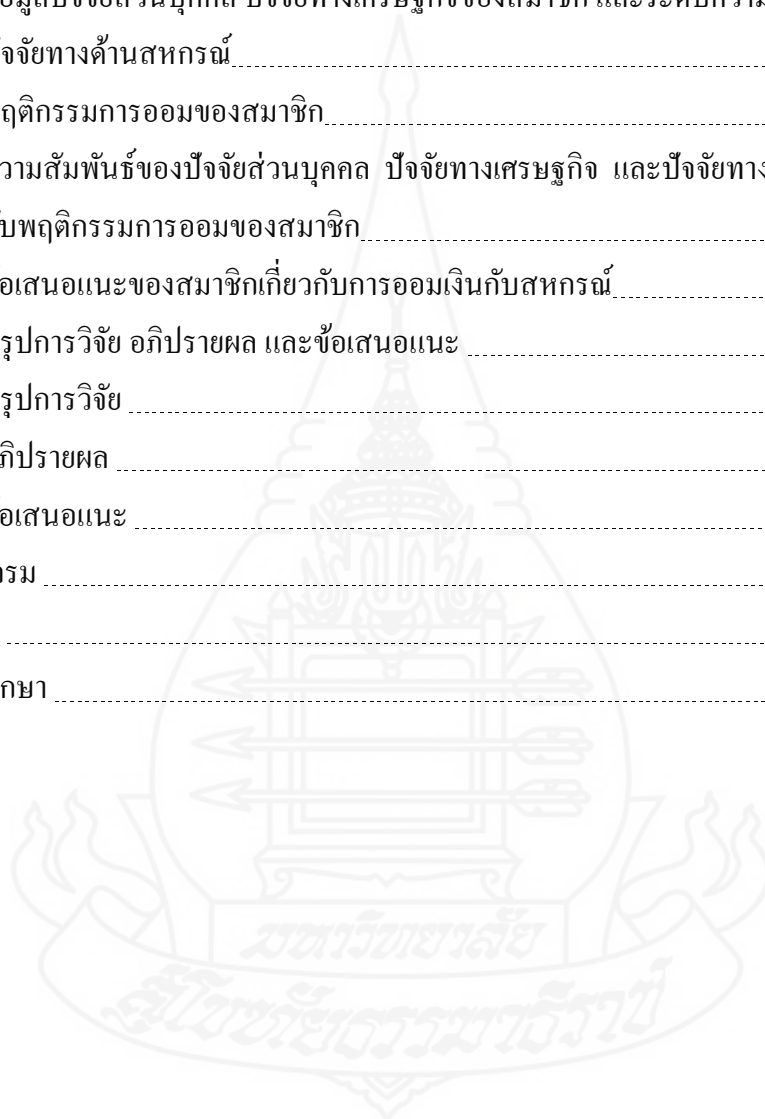
สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
แนวคิดเกี่ยวกับการออม	14
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม	23
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก และระดับความสำคัญของ ปัจจัยทางด้านสหกรณ์.....	39
พฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิก.....	45
ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสหกรณ์ กับพฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิก.....	46
ข้อเสนอแนะของสมาชิกเกี่ยวกับการออมเงินกับสหกรณ์.....	70
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปการวิจัย	72
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
ประวัติผู้ศึกษา	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ปีบัญชี 31 ธันวาคม 2556	14
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	39
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	40
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส	40
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	41
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของครัวเรือน	41
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการออม	42
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อปี	42
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจ่ายต่อปี	43
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน	43
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์	44
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทการออม	45
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการออม	45
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	46
ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทการออม	47
ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความถี่ในการออม	48
ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	48
ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับประเภทการออม	49
ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความถี่ในการออม	50
ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับจำนวนเงินออมต่อครั้ง	51
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับประเภทการออม	52
ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความถี่ในการออม	53
ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	54
ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับประเภทการออม	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการออม	56
ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	57
ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับประเภทการออม	58
ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับความถี่ในการออม	59
ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	60
ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับประเภทการออม	61
ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับความถี่ในการออม	62
ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง ..	63
ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับประเภทการออม	64
ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับความถี่ในการออม	65
ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	66
ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับประเภทการออม	67
ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับความถี่ในการออม	68
ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	69
ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับประเภทการออม	70
ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับความถี่ในการออม	71
ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับจำนวน เงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	72
ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออม	73
ตารางที่ 4.42 ข้อเสนอแนะ	74

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	หน้า 4
------------------------------------	--------

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออม คือ การยอมเสียสละที่จะไม่ใช้จ่ายในวันนี้ โดยเลือกที่จะเก็บสะสมเงินจำนวนดังกล่าวไว้เพื่อเพิ่มพูนมากขึ้นสำหรับใช้จ่ายในวันข้างหน้า ทำให้ทรัพย์สินและความมั่งคั่งเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเงินที่ได้จากการออมมีประโยชน์มากมาย ถ้าพิจารณาในภาพใหญ่ ประเทศที่มีปริมาณเงินออมสูงจะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วสามารถนำเงินออมที่มีเป็นทุนในการพัฒนาประเทศ สร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน มีการจ้างงาน ประชาชนมีรายได้มีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดี ในทางตรงกันข้ามประเทศที่ไม่มีการออมการพัฒนาประเทศย่อมทำได้ยากลำบาก การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานจำเป็นต้องพึ่งพาเงินกู้จากต่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ในส่วนของบุคคล การออมมีประโยชน์ช่วยให้ชีวิตมีทางเลือกที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเลือกที่จะซื้อทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน ที่ดิน หรือรถยนต์ ในอนาคตเลือกที่จะจัดหาการศึกษาที่ดีให้แก่บุตรหลาน เลือกที่จะมีบั้นปลายภายหลังเกษียณอย่างมีความสุข หรือแม้กระทั่งเลือกที่จะสร้างความมั่งคั่งให้เพิ่มพูนจากเงินออมดังกล่าวได้นอกจากนี้การมีเงินออมยังช่วยให้ชีวิตมีความมั่นคงมากขึ้น เนื่องจากชีวิตเต็มไปด้วยความเสี่ยงไม่มีใครรู้ว่าในวันพรุ่งนี้และวันต่อๆ ไปจะเกิดอะไรขึ้นกับชีวิต (สมาคมักวางแผนการเงินไทย, 2558, กุมภาพันธุ์)

การออมถือเป็นตัวชี้วัดตัวหนึ่งแสดงถึงฐานะความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตร ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการลงทุนการผลิตและการบริโภคอุปโภคในครัวเรือน ที่ผ่านมามีพบว่าครัวเรือนเกษตรมีเงินออมและการสะสมทุนต่ำทำให้เกิดปัญหาภาระหนี้ การออมก็เป็นทางหนึ่งที่เกษตรกรจะได้มีเงินทุนเพื่อทำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2558, เมษายน)

สหกรณ์ เป็นองค์กรการเงินภาคประชาชน ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก ด้วยวิธีการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน (สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการคลัง, 2558, เมษายน)

การออมเงินในสหกรณ์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีเจตนาฝึกนิสัยสมาชิกให้รู้จักการช่วยเหลือตนเอง ด้วยวิธีการเก็บออมเงินไว้ในสหกรณ์เพื่อความมั่นคงของชีวิตแล้วสหกรณ์นำเงินออมดังกล่าวมารวมกันเป็นเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ทำธุรกิจให้บริการตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกที่มาร่วมกันเป็นสหกรณ์ เช่น การให้เงินกู้ไปบรรเทาความเดือดร้อนหรือจำเป็นในการประกอบอาชีพ ลงทุนทำธุรกิจ ใช้จ่ายในครัวเรือน จัดหาสินค้า วัสดุอุปกรณ์มาบริการสมาชิก หรือรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันระหว่างหมู่สมาชิกในสหกรณ์ให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งลำพังเพียงคนเดียวไม่สามารถทำได้สำเร็จ ดังนั้น หากสหกรณ์สามารถระดมเงินออมจากสมาชิกได้อย่างต่อเนื่องและเพียงพอกับความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนทำธุรกิจของสหกรณ์ได้ ผลประโยชน์จะเกิดกับสมาชิกสูงสุด กล่าวคือ สมาชิกจะมีเงินออมสำหรับไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายของชีวิตหรือยามเดือดร้อนจำเป็น มีรายได้เพิ่มจากดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนของเงินออมนั้น มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ทางหนึ่ง ส่วนสหกรณ์ก็มีความมั่นคงจากแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เองทำให้ได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงภายนอกต่ำ เงินออมของสมาชิกอาจใช้เป็นหลักประกันการกู้เงินหรือการให้สินเชื่อของสหกรณ์ได้ จึงช่วยลดภาระของผู้ค้าประกัน สมาชิกสำนึกในความเป็นเจ้าของสนใจดูแลติดตามผลการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น สหกรณ์จึงให้ความสำคัญส่งเสริมการออมเงินในหมู่สมาชิกในรูปแบบต่างๆ ทั้งการออมโดยการสะสมเงินค่าหุ้นและการฝากเงินกับสหกรณ์ (สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการคลัง, 2558, เมษายน)

การสะสมเงินค่าหุ้น การถือหุ้นเป็นการลงทุนทางธุรกิจ แต่ในสหกรณ์การถือหุ้น เป็นวิธีออมเงินรูปแบบหนึ่งด้วย ซึ่งเป็นการออมเชิงบังคับโดยข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์เอง เพื่อฝึกการจัดระเบียบและบริหารการเงินส่วนบุคคลของสมาชิก ผลตอบแทน คือ เงินปันผล จากการจัดสรรกำไรสุทธิ รายได้จากเงินปันผลตามหุ้นในสหกรณ์ สมาชิกได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับวิธีการระดมเงินค่าหุ้น สหกรณ์แต่ละประเภทกำหนดไว้ในข้อบังคับแตกต่างกัน (สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการคลัง, 2558, เมษายน)

การฝากเงินในสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550, กันยายน) สมาชิกสามารถฝากเงินได้ตามความสมัครใจไม่มีการบังคับ และเลือกประเภทเงินฝากได้ตามความต้องการ ตามที่สหกรณ์กำหนดเงื่อนไขไว้ในระเบียบเงินฝากของสหกรณ์

1.1 เงินฝากออมทรัพย์ ฝากและถอนเมื่อใดก็ได้ โดยสหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้เป็นรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ของสหกรณ์บางแห่งอาจมีหลายชนิด เช่น เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เงินฝากสัจจะออมทรัพย์ เงินฝากเพื่อการศึกษา เป็นต้น

1.2 เงินฝากประจำ มีกำหนดระยะเวลาในการถอนคืน โดยสหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาฝาก หากสมาชิกถอนคืนก่อนกำหนด สหกรณ์จะคิดดอกเบี้ยให้ตามเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบว่าด้วยการรับฝากเงินจากสมาชิก ซึ่งได้แก่ เงินฝาก 3 เดือน เงินฝาก 6 เดือน และเงินฝาก 1 ปี

สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2514 ใช้ชื่อว่าสหกรณ์ที่ดินหลังสวน จำกัด และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็นสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2518 ทะเบียนเลขที่ 251/11626 เป็นสหกรณ์ประเภท สหกรณ์นิคม วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม โดยมีทุนจดทะเบียน จำนวน 1,000,000 บาท จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 250 ราย ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเงินรับฝาก ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้กับสมาชิกในปี พ.ศ.2534 กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกองทุน โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme - UNDP) และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization – FAO) ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 9.8 ล้านบาท เพื่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก มูลค่ารวมทั้งที่ดินและอาคาร จำนวน 17.62 ล้านบาท ดำเนินกิจการธุรกิจแปรรูปผลผลิตปาล์มน้ำมัน โดยรับซื้อผลปาล์มดิบจากสมาชิก และส่งเสริมการปลูกปาล์มให้กับสมาชิก จนปี พ.ศ.2546 ได้ดำเนินการขยายกำลังการผลิตจากเดิม 4 ตันทะลายต่อชั่วโมง เป็น 15 ตันทะลายต่อชั่วโมง โดยลงทุนเพิ่มอีกจำนวน 24 ล้านบาท (สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด, 2558, เมษายน)

ปี พ.ศ. 2556 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจแปรรูปผลิตผลการเกษตรและผลิตสินค้า และการรับฝากเงิน ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี 2554 – 2556 มีเงินรับฝากจากสมาชิก ณ วันสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2554 จำนวน 16,643,598.56 บาท 31 ธันวาคม 2555 จำนวน 15,739,368.15 บาท และ 31 ธันวาคม 2556 จำนวน 14,550,753.45 บาท (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ชุมพร, 2554-2556)

การรับฝากเงินจากสมาชิกลดลงจึงเป็นเหตุผลที่ผู้ศึกษาสนใจว่ามีปัจจัยอะไรที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ซึ่งในที่นี้จะศึกษาการออมเงินในรูปแบบของเงินฝาก ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะนำ และพัฒนาส่งเสริมการออมในสหกรณ์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ของสมาชิกสหกรณ์นิคม หลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

2.2 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงิน ของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้าน สหกรณ์กับพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร วันสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2556 มีจำนวน 2,327 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก และปัจจัยด้านสหกรณ์ เพื่อหาคำตอบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

5.3 ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ขอบเขตเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือช่วงเดือน มีนาคม – พฤษภาคม 2558

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

6.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

6.3 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก หมายถึง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน และวัตถุประสงค์ในการออม

6.4 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก หมายถึง รายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน

6.5 รายได้ต่อปี หมายถึง รายได้ทั้งหมดต่อปีของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

6.6 รายจ่ายต่อปี หมายถึง รายจ่ายทั้งหมดต่อปีของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

6.7 ปัจจัยทางด้านสหกรณ์ของสมาชิก หมายถึง อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น สถานที่ตั้งเดินทางไปมา สหกรณ์สะดวก ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์

6.8 พฤติกรรมการออมเงินของสมาชิก หมายถึง ประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้บริหารสหกรณ์ทราบระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สหกรณ์สามารถนำไปวางแผนพัฒนาและปรับปรุงระบบการให้บริการ

7.2 ผู้บริหารสหกรณ์ทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สหกรณ์สามารถนำไปกำหนดรูปแบบและผลตอบแทนจากการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์

7.3 เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการแนะนำและพัฒนาส่งเสริมการออมในสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สหกรณ์อื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการออม
3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์ (Cooperatives)

สหกรณ์ น.องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม, (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามกฎหมาย. (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542: 1186)

สหกรณ์ คือ องค์กรๆ หนึ่งที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินงานทั้งในด้านความคิด ระบบบริหารจัดการผลผลิตและบุคคล โดยใช้ หลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2558, เมษายน)

สหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542

ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือนหรือคล้ายๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อบำบัดการให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินกิจการเองตามลำพัง

1.2 สถานภาพของสหกรณ์

สหกรณ์เกิดขึ้นได้ เมื่อมีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เมื่อจดทะเบียนแล้ว สหกรณ์มีสถานภาพเป็น “นิติบุคคล” ในภาคเอกชน ไม่สังกัดส่วนราชการใดๆ

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์

1.3.1 การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้าที่สมาชิกผลิตได้และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเอง

1.3.2 ทำให้ชุมชนมีความสามัคคี ประองคอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันโดยสันติ การสหกรณ์เป็นวิธีการที่ผู้คนที่ยากจนให้มีฐานะดีขึ้น โดยมีได้ทำลายคนมั่งมี จึงมีลักษณะเป็นสันตินิยมหรือส่งเสริมสันติภาพ

1.3.3 สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก

1.3.4 สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่น แนะนำให้สมาชิกรู้จักพัฒนาการผลิตด้วยวิธีการเกษตรสมัยใหม่ จำหน่ายผลผลิตให้ได้ในราคาสูงขึ้น เป็นต้น

1.3.5 ส่งเสริมความเสมอภาคกันและเป็นประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์

1.3.6 สหกรณ์ฝึกคนมีความรู้ ประสบการณ์ รู้จักการประหยัดทรัพย์และสนับสนุนด้านเงินทุน การผลิต ควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผน ร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลิตผล ทำให้คนในชุมชนนั้นๆ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.4 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.4.1 ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

1.4.2 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์
อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์

1.4.3 จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดย
หลักแห่งนิติกรรม และสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1.4.4 ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สิน
แก่สมาชิก หรือของสมาชิก

1.4.5 ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์

1.4.6 ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

1.4.7 ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก

1.4.8 ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของ
ต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

1.4.9 ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์
ประสงค์ของสหกรณ์

1.5 โครงสร้างของสหกรณ์

โครงสร้างของสหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็น
เจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542
กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการและเป็น
ผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวงเพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่
สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถดำเนิน
ธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อ
ช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัด
เป็นสำคัญ

1.6 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperatives Values)

สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง
ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์
เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความ
เอื้ออาทรต่อผู้อื่นโดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.7 หลักการสหกรณ์ (Cooperatives Principles)

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผล เป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ ฐานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิ์ในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นๆ ก็ดำเนินการตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ซื้อหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนร่วมในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินของสหกรณ์เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับคือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรองซึ่งอย่างน้อยๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่นำมาแบ่งปันกันไม่ได้ เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใด ซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการ

ดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

สหกรณ์พึงให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบาย ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.8 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperatives Ideology)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม

1.9 วิธีการสหกรณ์ (Cooperatives Practices)

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2558, เมษายน)

1.10 บริบทของสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

1.10.1 ประวัติความเป็นมา สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2514 ใช้ชื่อว่าสหกรณ์ที่ดินหลังสวน จำกัด และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็นสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ.2518 ทะเบียนเลขที่ 251/11626 เป็นสหกรณ์ประเภท สหกรณ์นิคม วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม โดยมีทุนจดทะเบียน จำนวน 1,000,000 บาท จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 250 ราย ในปี พ.ศ.2534 กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกองทุน United Nations Development Programme - UNDP) และ องค์การอาหารและเกษตร แห่ง

สหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization – FAO) ได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 9.8 ล้านบาท เพื่อสร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก มูลค่ารวมทั้งที่ดินและอาคาร จำนวน 17.62 ล้านบาท ดำเนินกิจการธุรกิจแปรรูปผลผลิตปาล์มน้ำมัน โดยรับซื้อผลปาล์มดิบจากสมาชิก และส่งเสริมการปลูกปาล์มให้กับสมาชิก จนปี พ.ศ.2546 ได้ดำเนินการขยายกำลังการผลิตจากเดิม 4 ตันทะเลายต่อชั่วโมง เป็น 15 ตันทะเลายต่อชั่วโมง โดยลงทุนเพิ่มอีกจำนวน 24 ล้านบาท (สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด, 2558, เมษายน)

1.10.2 วัตถุประสงค์ สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินทำกิน ให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรวมทั้งวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด, 2544)

1) ครอบครองและจัดสรรที่ดิน ให้แก่สมาชิกใช้เป็นที่อยู่อาศัย ประกอบอาชีพเป็นของตนเองและสร้างสรรค์หมู่บ้าน การคมนาคม สิ่งสาธารณะต่างๆ ตลอดจนปรับปรุงบำรุงที่ดินเพื่อความสะดวกและเหมาะสม

2) จัดให้สมาชิกครอบครองทำกินในที่ดินที่จัดสรรและส่งเสริมอาชีพทางเกษตรกรรมให้เป็นผลดีทั้งในด้านวิธีการ ปริมาณ และคุณภาพ

3) ติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ปิดกั้นท่อนบ เหมืองฝาย ตลอดจนการจัดระบบการส่งน้ำระบายน้ำเพื่อประโยชน์แก่การเกษตรและอยู่อาศัย

4) ให้เงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิกเพื่อการประกอบอาชีพ หรือใช้จ่ายในทางที่จำเป็น

5) จัดให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปผลผลิต เครื่องมือทุนแรง หรืออุปกรณ์การผลิต ตลอดจนสถานที่เก็บผลผลิต และพาหนะขนส่งไว้เพื่อบริการตามความจำเป็น

6) จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการเกษตรและสิ่งของอย่างอื่นที่บรรดาสมาชิกต้องการรวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่าย

7) รวบรวมผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์จากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นหรือบุคคลอื่นมาจำหน่าย หรือแปรรูปออกจำหน่าย โดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกก่อนผู้อื่น

8) ส่งเสริมการประหยัดทรัพย์ การช่วยตนเอง การร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก

9) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์และสหกรณ์อื่น เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์

10) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน

- 11) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- 12) ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- 13) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 14) ซื้อหุ้นของสถาบันที่ประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวกหรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
- 15) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- 16) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- 17) ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก กลุ่มสตรีสหกรณ์ กลุ่มเยาวชนสหกรณ์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มรวมกันผลิต กลุ่มรวมกันซื้อ กลุ่มรวมกันขาย และกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ
- 18) ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทั้งทางการศึกษา พละนันทน์ และทางจิตใจให้เป็นครอบครัวที่สุขสมบูรณ์เพื่อรวมเป็นสังคมที่มีสันติสุข
- 19) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
- 20) ทดลอง ค้นคว้า ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร หัตถศึกษา อุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมให้มีความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สินค้ามีคุณภาพดีขึ้น
- 21) ให้การสงเคราะห์โดยตรง หรือดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกและครอบครัวเกี่ยวกับความมั่นคงในการประกอบอาชีพ การประสภภัยพิบัติต่างๆ ความสะดวกสบายในการอยู่อาศัย สุขภาพอนามัย และความเป็นอยู่ในสังคม
- 22) กระทำต่างๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้รวมทั้งการถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง ก่อสร้าง ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน โอน หรือรับโอน เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำน่าหรือรับจำนำซึ่งทรัพย์สินตลอดจนดำเนินการอย่างอื่น เพื่อประโยชน์แก่กิจการสหกรณ์
- 1.10.3 ที่มาของทุน สหกรณ์อาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด, 2544)

- 1) ออกหุ้น
- 2) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- 3) กู้ยืมเงินและรับเงินจากการออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราการเงินอย่างอื่น

4) สะสมทุนสำรองและทุนอื่นๆ

5) รับเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้

1.10.4 การดำเนินงานของสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด การดำเนินงานของสหกรณ์ทำธุรกิจบริการสมาชิกโดยการให้เงินกู้ ร่วมกันผลิต ร่วมกันซื้อ ร่วมกันขาย ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ช่วยเหลือตนเองตามกำลังความสามารถ (สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด, 2544)

ปี พ.ศ.2556 สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลการเกษตรและผลิตสินค้า และการรับฝากเงิน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ปีบัญชี 31 ธันวาคม 2556

ที่	รายการ	จำนวน
1	สมาชิก	2,327 คน
2	กลุ่มสมาชิก	42 กลุ่ม
3	คณะกรรมการดำเนินการ	15 คน
4	ธุรกิจสินเชื่อ	2,154,578 บาท
5	ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	4,526,485 บาท
6	ธุรกิจแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลการเกษตรและผลิตสินค้า	123,000,051.90 บาท
7	การรับฝากเงิน	15,112,019.38 บาท
8	ทุนเรือนหุ้น	8,236,970 บาท
9	ทุนสำรอง	718,537.87 บาท
10	ทุนดำเนินงาน	46,200,376.77 บาท
11	ทุนสะสมตามข้อบังคับและระเบียบอื่นๆ	1,137,822.40 บาท
12	กำไรสุทธิประจำปี	318,678.93 บาท

ที่มา : รายงานประจำปีสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ปีบัญชี 31 ธันวาคม 2556

2. แนวคิดเกี่ยวกับการออม

2.1 ความหมายของการออม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552: 667-1344) ได้บัญญัติว่า การออม หมายถึง เก็บหอมรอมริบ ถนอม สงวน ประหยัด

วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์ (2531:33) ให้ความหมายว่า การออมเป็นรายได้ส่วนที่สามารถใช้จ่ายได้จริงแต่ไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบัน โดยรายได้ส่วนนี้ ได้มีการเก็บออมไว้ในลักษณะดังนี้

1. เก็บออมไว้เป็นทรัพย์สินทางการเงิน โดยแบ่งเป็น

1.1 เก็บออมไว้ในสถาบันการเงิน เช่น เงินฝากประเภทต่างๆ

1.2 เก็บออมในรูปเครื่องมือทางการเงิน เช่น เงินสด หุ้นทุน หุ้นกู้ ตั๋วเงิน

ฯลฯ

2. เก็บออมในรูปทรัพย์สินที่แท้จริงหรือทรัพย์สินถาวร เช่น ที่ดิน ที่พักอาศัย เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ

สุพัตรา สุภาพ (2536:36) ได้อธิบายว่า การออม คือ การสงวน เก็บงำ เพื่อจะได้มีโอกาสเก็บสะสมให้มากยิ่งขึ้น หรือสามารถสร้างหลักฐานในวันข้างหน้าได้ เช่น ถ้าเราไม่มีบ้านก็ต้องพยายามเก็บเงินเพื่อสามารถจะใช้นั้นผ่อนบ้านหรือมีบ้านของตัวเอง ไม่ต้องเช่าหรืออาศัยใครอยู่ตลอดไป การออมจึงเป็นผลดีแก่ตนและครอบครัวและชาติในที่สุด

รณนัทร เกรือวรรณ (2551:14) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า คือ การเก็บสะสมรายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้จ่ายเพื่อการบริโภค หรือเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากบริโภค เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งอาจนำไปลงทุนต่อ หรือฝากธนาคารไว้กินดอกเบี้ย ซื้อหลักทรัพย์ หรืออาจจะเก็บไว้เฉยๆ ในรูปเงินสดหรือในรูปทรัพย์สินอื่นๆ ก็ได้

สุวีณา กลัดเกิด (2551:10) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า หมายถึง การเก็บเงินส่วนหนึ่งหรือส่วนที่เหลือจากรายได้ที่มีได้ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเอาไว้ใช้จ่ายในอนาคต จำนวนเงินที่ออมขึ้นอยู่กับรายได้ ค่าใช้จ่ายการคาดการณ์เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต อัตราดอกเบี้ย ส่วนรูปแบบการออมนั้นทำได้หลายรูปแบบ เช่น การถือไว้เป็นเงินสด การฝากกับสถาบันการเงิน การซื้อหลักทรัพย์ การซื้อสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์

จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัด (2554:8) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า คือ การนำรายได้เมื่อหักรายจ่ายแล้วจะมีส่วนซึ่งเหลืออยู่ ส่วนของรายได้ซึ่งไม่ได้ถูกใช้สอยออกไปนี้ เรียกว่าเงินออมที่กันเอาไว้เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ของแต่ละบุคคล

ศุสดี เรืองคำ (2556:15) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า หมายถึง ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ หรือที่กันเอาไว้ไม่นำมาใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต เช่น ในยามป่วยไข้ เมื่อแก่ชราหรือลงทุน เป็นต้น

โดยสรุปการออม คือ รายได้ที่หักรายจ่ายแล้วเหลืออยู่ส่วนหนึ่งและเก็บสะสมไว้ไม่นำไปใช้จ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต เช่น ขยามฉุกเฉิน เกษียณอายุ หรือลงทุน เป็นต้น

2.2 เหตุผลของการออม

การตัดสินใจที่จะออมของครัวเรือนนั้น มีเหตุผลหลายประการ โดยแต่ละคนอาจมีเหตุผลแตกต่างกันไป แต่โดยรวมๆ แล้ว การตัดสินใจที่จะออมก็มักประกอบไปด้วยเหตุผล ดังนี้คือ(วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2531: 33-35)

1. เพื่อไว้ใช้จ่ายยามชรา เป็นเหตุผลประการสำคัญในการเก็บออมของคนทั่วไป ซึ่งรู้ดีว่าในยามชรา นั้น รายได้จากการทำงานหาเลี้ยงชีพจะต้องลดลงหรืออาจจะหมดไปเลยก็ได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเก็บออมไว้ในขณะที่ตนเองยังมีรายได้ในระดับที่จะออมได้

2. เพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ยามฉุกเฉินคือ ยามที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันมาก่อน ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้จ่ายอย่างกะทันหัน เช่น การประสบอุบัติเหตุ การเจ็บไข้ได้ป่วย ฯลฯ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการเก็บออมไว้ใช้กัน

3. เพื่อไว้จ่ายสำหรับการศึกษา การเก็บออมไว้เพื่อการศึกษา นั้น อาจจะเป็นการศึกษาสำหรับตนเอง หรือสำหรับบุตรหลานก็ได้ โดยผู้ที่วางแผนชีวิตที่ดีจะต้องพยายามเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ด้วยการพยายามให้มีการศึกษาสูงขึ้นทั้งของตนเองและบุตรหลาน ดังนั้น การเก็บออมไว้เพื่อเหตุผลนี้จึงจะเป็นสิ่งจำเป็นมิใช่น้อย

4. เพื่อไว้ใช้จ่ายในการซื้อที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต สำหรับผู้ที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เมื่อใดที่มีรายได้เหลือจากการบริโภคที่จำเป็นผู้นั้นจะต้องเก็บออมไว้เพื่อเหตุผลนี้อย่างแน่นอน

5. เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ผู้มีอาชีพที่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์บางอย่างในการประกอบอาชีพ เช่น ชาวไร่ ชาวนา ฯลฯ มักจะพยายามทำการเก็บออมรายได้ส่วนหนึ่งไว้ซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นแก่อาชีพดังกล่าว เพราะอุปกรณ์เหล่านั้นจะทำให้การประกอบอาชีพของตนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. เพื่อไว้ใช้จ่ายในการซื้อสินทรัพย์ถาวร สินทรัพย์ถาวรในปัจจุบันเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการครองชีพ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน รถยนต์ เครื่องเสียง ฯลฯ ซึ่งบุคคลทั่วไปมักปรารถนาจะมีไว้เพื่อความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ดังนั้น การเก็บออมเพื่อเหตุผลนี้มักเกิดขึ้นอยู่เสมอๆ

7. เพื่อให้ได้มาสำหรับหลักประกันบางอย่าง หลักประกันบางอย่างในที่นี้ได้แก่ การประกันชีวิต ประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ ซึ่งถ้าบุคคลใดประสบภัยพิบัติโดยไม่คาดฝันใน

กรณีต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น หลักประกันเหล่านั้นจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้ ฉะนั้น การออมในรูปแบบของการส่งเสริมประกันเพื่อให้ได้หลักประกันบางอย่างจึงมีอยู่เสมอ

8. เพื่อหาผลประโยชน์ ผลประโยชน์ในที่นี้คือผลตอบแทนที่จะได้จากการออม เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนลด ฯลฯ นั้นเอง ดังนั้นกล่าวอย่างง่าย ๆ ได้ว่า เหตุผลในการออมตามเป้าหมายนี้ก็คือ ความต้องการผลประโยชน์จากการเก็บออมนั่นเอง และโดยทั่วไป ผู้มีรายได้สูงถึงระดับหนึ่ง จะสามารถทำการออมเพื่อวัตถุประสงค์นี้ได้

9. เพื่อจัดตั้งธุรกิจ อาจเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่ง ในการเก็บออมของครัวเรือนก็ได้ เพราะเชื่อว่าการประกอบธุรกิจจะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ทำธุรกิจดีขึ้น เมื่อผู้ใดมีคู่ทางจะประกอบธุรกิจได้ก็ย่อมพยายามที่จะกระทำ โดยปัจจัยที่สำคัญในการประกอบธุรกิจก็คือเงินทุน ดังนั้น การออมจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะได้เงินทุนมาประกอบธุรกิจสมดังความตั้งใจ

10. เพื่อใช้จ่ายในการซื้อเครื่องประดับ อาจเป็นเหตุผลในการออมอย่างหนึ่งของผู้ที่มีรสนิยมในการประดับประดาเครื่องแต่งกาย โดยถ้าเมื่อใดที่อยู่ในฐานะจะออมได้ ผู้มีรสนิยมดังกล่าวจะออมไว้เพื่อการนี้โดยเฉพาะทีเดียว

11. เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมทางด้านสังคม ในระบบสังคมของไทย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม เช่น การให้ของขวัญวันเกิด แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ มักเกิดขึ้นอยู่เสมอ และไม่ได้คาดคะเนมาก่อน ผู้ที่วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในครอบครัวอย่างดี จึงมักกันเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อกิจกรรมนี้ เงินส่วนนี้ก็คือเงินออมนั่นเอง

12. เพื่อเก็บไว้เป็นมรดกของบุตรหลาน ถือว่าเป็นค่านิยมของสังคมไทยที่บิดามารดาและปู่ย่าตายายมักจะมีมรดกไว้ให้ลูกหลานในอนาคต เพราะค่านิยมดังกล่าวนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ที่มีความสามารถจะออมได้ เก็บออมไว้เป็นมรดกของลูกหลาน

13. เพื่อไว้ใช้จ่ายในกิจกรรมอื่นๆ เช่น ออมไว้เพื่อใช้จ่ายในการสมรส เพื่อท่องเที่ยว เพื่อทำบุญ ฯลฯ เหล่านี้เป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดการเก็บออมขึ้นได้ทั้งสิ้น

2.3 รูปแบบการออม

จากคำจำกัดความของคำว่า “การออม” จึงทำให้ทราบว่า การออมนั้นมีได้มีเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคเท่านั้น แต่รายได้ส่วนที่เหลือนั้นอาจจะเก็บออมในรูปแบบของทรัพย์สินต่าง ๆ ได้ ซึ่งถ้าจำแนกตามกองบัญชีรายได้ประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รูปแบบการออมจะมีหลายประเภท ดังนี้ (วิไลลักษณ์ ไทยอุดด่าห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2531: 36-39, 44-47)

2.3.1 การออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร

เป็นการออมโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคใช้จ่ายโดยการซื้อทรัพย์สินถาวร (real assets) มาถือไว้โดยเป็นเป้าหมายในการถือทรัพย์สินถาวรดังกล่าวอาจจะแตกต่างกันไปบ้างก็ถือไว้เพราะความจำเป็น บ้างก็ถือไว้เป็นหลักประกันในอนาคต บ้างก็ถือไว้เพื่อการลดค่าเงิน เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การถือครองทรัพย์สินประเภทนี้ จะถือครองเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นแม้ว่าจะมีสภาพคล่องน้อยมาก แต่ในขณะเดียวกันการถือครองทรัพย์สินกลุ่มนี้บางประเภท ก็สามารถหาผลตอบแทนได้ โดยเฉพาะการถือครองที่ดิน แต่โดยส่วนใหญ่แล้ววัตถุประสงค์ของการออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวรคือ เพื่อป้องกันความเสี่ยงและให้มีความมั่นคงในอนาคต สำหรับทรัพย์สินถาวรที่ครัวเรือนนิยมถือไว้ ได้แก่

1) ที่ดิน ซึ่งในครัวเรือนส่วนใหญ่นิยมถือไว้เป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งโดยคาดว่ามูลค่าของทรัพย์สินนี้จะเพิ่มขึ้นในอนาคตและจะเพิ่มขึ้นเป็นหลักประกันความมั่นคงของครัวเรือนด้วย

2) อาคารและสิ่งก่อสร้างที่อยู่อาศัย เป็นลักษณะการออมอย่างหนึ่งซึ่งครัวเรือนทั่วไปมักจะกระทำ กล่าวคือ เมื่อมีรายได้เกินกว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภค ก็จะนำรายได้ส่วนที่เหลือไปซื้อที่อยู่อาศัย โดยอาจจะจ่ายตามราคาซื้อขายด้วยเงินสดหรือผ่อนชำระก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าผู้ออมจะมีกำลังเงินออมมากน้อยเพียงใด

3) ทรัพย์สินประเภททุนที่ใช้ในการผลิต เป็นการซื้อทรัพย์สินประเภททุน (capital goods) เช่น เครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ สำหรับการผลิตนั้นอาจถือได้ว่าเป็นการออมอย่างหนึ่ง เพราะรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเมื่อนำมาซื้อทรัพย์สินดังกล่าวไว้เท่ากับว่าเป็นการสะสมการออมไว้ประเภทหนึ่งเช่นกัน

4) การเพิ่มขึ้นของสินค้ำคงเหลือ อาจจัดได้ว่าเป็นการออมเช่นกัน เนื่องมาจากจำนวนสินค้ำคงเหลือก็คือ ส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายนั่นเอง

5) การซื้อโลหะที่มีค่าและอัญมณี ทั้งนี้ มูลค่าของการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรจะต้องหักค่าเสื่อมราคาออกด้วย

2.3.2 การออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงิน

เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการออมก็คือ การเก็บไว้เป็นสินทรัพย์ทางการเงิน (financial assets) โดยเหตุผลของการออมไว้ในรูปทรัพย์สินทางการเงินก็แตกต่างออกไป เช่น สภาพคล่องสูง เพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ให้ผลตอบแทน การเสี่ยงน้อย เป็นต้น ซึ่งการออมในลักษณะนี้อาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การออมในรูปแบบสินทรัพย์ในระบบ หมายถึง การออมโดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายคุ้มครองอยู่ รูปแบบการออมประเภทนี้ได้แก่

(1) เงินสดในมือ ซึ่งการถือเงินสดจะเป็นในลักษณะการออมเพื่อต้องการสภาพคล่องสูงสุด แม้ว่าจะไม่มีผลตอบแทนเลย และอาจจะเกิดความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินและการสูญหาย

(2) เงินฝากที่สถาบันทางการเงินต่าง ๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งการออมผ่านสถาบันการเงินต่าง ๆ แม้ว่าจะไม่มีสภาพคล่องเท่ากับการได้ถือเงินสด แต่การออมในรูปแบบนี้จะได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยหรือเงินปันผล โดยจะไม่มีความเสี่ยงจากการสูญหาย

(3) การซื้อหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชน เช่น ตั๋วแลกเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วการค้า พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ สลากออมสิน เป็นต้น การถือครองในรูปแบบหลักทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ จะมีสภาพคล่องน้อย เนื่องจากจะมีการกำหนดเวลาใช้คืนซึ่งต้องถึงกำหนดเวลาก่อนจึงจะสามารถได้คืน แต่จะได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบผลตอบแทน ไม่ว่าจะได้รับเป็นเงินปันผล หรือ ดอกเบี้ย

(4) การให้กู้ยืม ซึ่งมีสัญญาเงินกู้ถูกต้องตามกฎหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวซึ่งการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาสัญญานั้นจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยเงินกู้ แต่อาจไม่มากเท่ากับการกู้ยืมนอกระบบแต่มีความเสี่ยงน้อยกว่า เนื่องจากมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย

(5) เบี้ยประกันตามกรมธรรม์ประกันชีวิตและกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นการออมเพื่อความมั่นคงในระยะยาว และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดในอนาคต

(6) อื่น ๆ เช่น เงินหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

2) การออมในรูปแบบสินทรัพย์นอกระบบ ซึ่งหมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายที่จะคุ้มครองไปถึงได้ยาก การออมรูปแบบนี้ได้แก่

(1) การเล่นแชร์

(2) การให้กู้เป็นการส่วนตัวโดยไม่มีสัญญาสัญญายืม

การออมทั้งสองประเภทนี้จะมีค่าตอบแทนสูง แต่จะมีความเสี่ยงมากเนื่องจากไม่มีกฎหมายคุ้มครอง

(3) อื่น ๆ เช่น การลดลงของหนี้สินครัวเรือนอาจถือเป็นการออมได้รูปแบบหนึ่ง โดยผู้ออมจะนำเงินออมไปจ่ายชำระหนี้สินนั่นเอง นอกจากนี้รายจ่ายเพื่อการซ่อมแซม

รักษาทรัพย์สินก็น่าจะถือว่าเป็นรูปแบบการออมอย่างหนึ่งเพราะค่าซ่อมแซมจะต้องนำมาจากส่วนหนึ่งของการออม

2.3.3 การออมในสถาบันการออม

คำว่า “สถาบันการออม” ในที่นี้หมายถึง สถาบันการออมที่จัดตั้งภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย และดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการออมแต่ละประเภทที่วางไว้โดยสถาบันการออมดังกล่าวนี้มีอยู่หลายประการ และจัดตั้งขึ้นมาก็เพื่อเป้าหมายในการระดมเงินออมในระบบเศรษฐกิจเป็นสำคัญ รูปแบบของสถาบันการออม เป็นสถาบันเดี่ยวที่ตั้งขึ้นมาเพื่อการออมนั้นมีหลายรูปแบบและมักจะเป็นรูปแบบสากล คือ ในแต่ละประเทศจะมีรูปแบบของสถาบันการออมที่คล้ายคลึงกัน จึงยกตัวอย่างสถาบันการออมในประเทศไทยเป็นตัวแทนการอธิบาย โดยรูปแบบของสถาบันการออมที่อยู่ภายกฏระเบียบของกฎหมายเท่าที่รู้จักกันดี ก็คือ

1) *ธนาคารพาณิชย์* เป็นสถาบันทางการออมที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการระดมเงินออมในระบบเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์จะมีเอกชนเป็นเจ้าของ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นรูปแบบรัฐวิสาหกิจ สำหรับการออมที่ธนาคารพาณิชย์นั้นจะอยู่ในรูปของการฝากเงินซึ่งมีประเภทของการฝากเงิน 3 ลักษณะ คือ

(1) *ฝากออมทรัพย์* เป็นการฝากที่เปิดโอกาสให้ผู้ออมสามารถเก็บสะสมทรัพย์ได้ทีละเล็กทีละน้อย คือ จะฝากเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ และสามารถถอนคืนได้ตลอดเวลาทำการของธนาคารนั้น โดยจะเป็นจำนวนเท่าไรก็ได้ การฝากดังกล่าวจะมีสมุดฝากเป็นหลักฐานของการฝากเงินและมีผลตอบแทนคงที่ในรูปของดอกเบี้ยเงินฝาก

(2) *ฝากประจำ* เป็นการฝากเงินโดยมีระยะเวลาในการฝากกำหนดไว้คือ 3 เดือน , 6 เดือน , 1 ปี และ 2 ปี โดยผู้ฝากจะถอนเงินฝากคืนได้ก็ต่อเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจึงจะได้รับดอกเบี้ย และดอกเบี้ยที่จะได้รับก็จะแตกต่างกันออกไปตามระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้การถอนก็ต้องถอนออกทั้งจำนวนที่ฝากแต่ละครั้ง สำหรับหลักฐานการฝากเงินก็มีสมุดคู่ฝากเป็นหลักฐานเช่นกัน

(3) *ฝากโดยมีใบรับฝาก* เป็นการรับฝากเงินจำนวนมาก คือ รับฝากครั้งแรกต้องไม่ต่ำกว่า 100,000 บาท โดยมีระยะเวลาการถอนที่กำหนดไว้ การฝากเงินประเภทนี้จะมีใบรับฝากเงินเป็นหลักฐานในการฝากเงิน และใบรับฝากดังกล่าวสามารถซื้อขายเปลี่ยนมือได้ ส่วนผลตอบแทนอยู่ในรูปดอกเบี้ย

2) *ธนาคารออมสิน* เป็นธนาคารของรัฐบาลจัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายพิเศษซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมให้เกิดการออมในหมู่ประชาชน โดยธนาคารมีระดมเงินออม ดังนี้

(1) **รับฝาก** ได้แก่ รับฝากออมทรัพย์ รับฝากประจำ และรับฝากออมสิน เพื่อสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว ซึ่งวิธีการรับฝากและการให้ผลตอบแทนก็เหมือนกับวิธีการของ ธนาคารพาณิชย์

(2) **ออกพันธบัตรออมสินและสลากออมสิน** เป็นหลักทรัพย์ทางการเงิน ที่ธนาคารออกเพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชน จึงมีลักษณะการออมอย่างหนึ่ง เมื่อครบกำหนดอายุ ของหลักทรัพย์ก็นำไปไถ่ถอนคืนได้ และในแต่ละปีก็จะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยตาม จำนวนเงินต้นที่ซื้อพันธบัตรหรือสลากออมสินไว้ สำหรับสลากออมสินยังมีผลตอบแทนอันเป็น สิ่งล่อใจอีกก็คือการถูกรางวัลสลากออมสิน

3) **บริษัทเงินทุน** เป็นสถาบันการออมอีกแห่ง ซึ่งระดมเงินออมโดยออก หลักทรัพย์ที่มีชื่อว่า “ตั๋วสัญญาใช้เงิน” จำหน่ายโดยทั่วไป โดยตัวนี้จะกำหนดอายุและอัตรา ดอกเบี้ยไว้แน่นอน

4) **สหกรณ์ออมทรัพย์** เป็นสถาบันการออมที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่งโดยการรวมตัวของพนักงานของหน่วยงานนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออม และช่วยเหลือทางการเงินให้แก่สมาชิก การออมกระทำโดยสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าหุ้นสะสมจาก สมาชิกตามส่วนของรายได้ต่อเดือน พร้อมทั้งให้ดอกเบี้ยเป็นค่าตอบแทนจากการออม ส่วนการ ออมอีกรูปหนึ่งก็คือการฝากเงินไว้กับสหกรณ์นั่นเอง

5) **บริษัทประกันชีวิต** เป็นสถาบันการออมอีกแห่งที่มีสิทธิพิเศษเป็นสิ่งล่อใจ คือผู้ที่ทำประกันชีวิต บริษัทประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันเป็นรายเดือนซึ่งเท่ากับเป็นการสะสม ทรัพย์ไปในตัว เมื่อครบกำหนดที่ทำประกันจะได้รับเงินต้นคืนพร้อมอัตราดอกเบี้ยก่อนข้างต่ำ จำนวนหนึ่งโดยในระหว่างที่ยังอยู่ในสัญญาประกัน ถ้าผู้ทำประกันชีวิตเสียชีวิต ผู้รับกรมธรรม์ก็จะ ได้รับเงินจำนวนก้อนหนึ่งตามสัญญาผูกพัน

6) **ธนาคารอาคารสงเคราะห์** เป็นสถาบันที่รับฝากเงินจากประชาชนใน ลักษณะทั่ว ๆ ไปและลักษณะพิเศษ รับฝากทั่วไป ก็คือ ฝากประจำและฝากออมทรัพย์ ส่วนฝาก ลักษณะพิเศษ ก็คือการฝากสะสมทรัพย์เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย จึงถือได้ว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็น สถาบันการออมแห่งหนึ่งสำหรับประชาชน โดยมีดอกเบี้ยเป็นสิ่งจูงใจสำหรับการออมเช่นกัน

7) **ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร** มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินทุนแก่กิจการทางการเกษตร ในขณะเดียวกันก็รับฝากเงิน จากประชาชนเพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ข้างต้น ประเภทของเงินฝาก ได้แก่ ฝากออมทรัพย์ ฝาก ประจำและฝากตามส่วนเงินกู้ ผลตอบแทนจากการฝากเงินจะอยู่ในรูปดอกเบี้ยเหมือนสถาบันการ ออมอื่น ๆ

8) กองทุนบำเหน็จบำนาญ เป็นสถาบันการออมประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับสงเคราะห์เจ้าหน้าที่และพนักงานในหน่วยงานนั้นหลังจากเกษียณอายุการทำงาน โดยในระหว่างการทำงานพนักงานผู้เป็นสมาชิกจะต้องส่งรายได้สมทบกองทุนสม่ำเสมอ เมื่อเกษียณอายุแล้วรายได้นั้นจะกลับมาเป็นของสมาชิกผู้นั้น ผลตอบแทนที่ได้จากการออมคือดอกเบี้ย

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

2.4.1 **ค่านิยมพื้นฐานของประเทศ** เนื่องจากการออมมีความสำคัญ รัฐบาลจึงได้กำหนดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เพื่อส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนชาวไทยได้ประพฤติและปฏิบัติเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตเรื่องการประหยัดและออมเป็นหนึ่งในค่านิยมพื้นฐานด้วย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2550)

- 1) การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
- 2) การประหยัดและอดออม
- 3) การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
- 4) การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
- 5) การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

จะเห็นได้ว่าค่านิยมหลักที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาโดยตลอดและเป็นหนึ่งในค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการข้างต้น คือ ความปรารถนาให้คนไทยรู้จักประหยัดและอดออมซึ่งก็สอดคล้องกับกระแสพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เรื่องคุณธรรม 4 ประการที่ทรงประทานแก่พสกนิกรชาวไทยให้นำไปปฏิบัติ 4 ประการ คือ

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักระวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

2.4.2 **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนวิกฤติทางเศรษฐกิจ และ

เมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ

ปรัชญาของเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยชะลอและหยุดยั้งความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือยของประชาชน ให้รู้จักดำรงตนอยู่บนความพอเพียง ความพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม นำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สมดุล มั่นคง ยั่งยืน ซึ่งมีเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ ที่ต้องการให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคมโดยการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2557)

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

3.1 ความหมายของพฤติกรรมการออม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

รดา อุดลย์วัฒนกุล (2549: 4) ให้ความหมาย พฤติกรรมการออม หมายถึง วัตถุประสงค์ในการออม ปริมาณการออม และรูปแบบการออมของครัวเรือน

รณนัตร์ เกรื่อวรรณ (2551: 6) ให้ความหมาย พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในการนำเงินส่วนหนึ่งของรายได้ปัจจุบันที่ไม่ได้ใช้จ่ายเพื่อการบริโภค หรือการนำเงินส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายไปลงทุนเพื่อหาประโยชน์ตอบแทนหรือการนำมาเก็บไว้ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจำแนกออกเป็นประเภทการออม ลักษณะการออม จำนวนเงินออมต่อครั้ง สาเหตุการออม และวัตถุประสงค์การออม

ทองแท่ง ทองลี้ม (2552: 5) ให้ความหมาย พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของการกระทำที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ และการกระทำเกี่ยวกับการออม ตามความเชื่อ ค่านิยม เจตคติและแรงจูงใจที่มีผลทางตรงต่อการเก็บออม

ปองขวัญ คคะนาท (2552: 5)ให้ความหมาย พฤติกรรมการออม หมายถึง ลักษณะนิสัยของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในการเก็บออมรายได้ส่วนที่เหลือเมื่อหักรายจ่ายแล้ว ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีแหล่งเงินออม ปริมาณการออม รูปแบบการออม วัตถุประสงค์และสาเหตุของการออมแตกต่างกันตามลักษณะนิสัย

ดังนั้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกเกี่ยวกับการเก็บออมเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายในรูปแบบต่างๆ ที่แตกต่างกันตามลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล

3.2 ประเภทของพฤติกรรม

พฤติกรรมแบ่งออกเป็น (วิมลสิทธิ์ ทรายางกุล, 2535:32)

3.2.1 พฤติกรรมภายนอก (overt behavior) เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นสังเกตได้จากภายนอก 2 ลักษณะ คือ

1) **พฤติกรรมแบบ โมเลอร์ (Molor)** เป็นพฤติกรรมหน่วยใหญ่ ที่สังเกตเห็นได้ด้วยตาเปล่า โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือวัด และตรวจสอบ เช่น การเคลื่อนไหวของร่างกาย การเดิน การยืน การหัวเราะ

2) **พฤติกรรมแบบ โมเลกุลาร์ (Molecular)** เป็นพฤติกรรมหน่วยย่อยที่ต้องอาศัยเครื่องมือช่วยในการสังเกต เช่น การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย การไหลเวียนของโลหิต การเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต กระแสประสาทในสมอง

3.2.2 พฤติกรรมภายใน (covert behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถเห็นได้ชัดเจนด้วยตาแต่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัด และตรวจสอบพฤติกรรมภายในมีดังนี้

1) **ความรู้สึก (feeling)** หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งเร้าด้วยอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 หรือส่วนใดส่วนหนึ่งซึ่งได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น กาย เช่น การสัมผัสรสหวานก็บอกได้ว่าหวาน หรือการได้เห็นแสงสว่าง ได้กลิ่นหอม

2) **การรับรู้ (perceiving)** หมายถึง การแปลความหมายหรือการตีความที่ได้จากการสัมผัส

3) **การจำ (remembering)** หมายถึง ความสามารถในการสะสมสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่เคยผ่านมา แล้วเก็บเป็นภาพได้ และสามารถที่จะดึงออกมาใช้ได้ทุกครั้ง

4) **การคิดและการตัดสินใจ (thinking and decision making)** หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลหรือสิ่งเร้าต่าง ๆ และวิเคราะห์หาสาเหตุ และพิจารณาตัดสินใจ

3.3 ลักษณะของพฤติกรรม

พฤติกรรมโดยทั่วไปของมนุษย์จะตั้งอยู่บนสมมติฐาน 3 ประการ คือ (วิมลสิทธิ์ ทรายางกุล, 2535:33)

3.3.1 สาเหตุ (causality) กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์ต้องมีสาเหตุทำให้เกิดขึ้น (behavior is caused) ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุของสิ่งแวดล้อม (environment) หรือกรรมพันธุ์ (heredity) หรือที่เรียกว่า อิทธิพลภายนอก และอิทธิพลภายในร่างกาย

3.3.2 สิ่งเร้า (drive impulse) กล่าวคือ การที่มนุษย์มีพฤติกรรมมุ่งในทางใดทางหนึ่งอันเนื่องมาจากมีสิ่งมาเร้า หรือพฤติกรรมนั้นถูกเร้าให้เกิดขึ้น เช่น แรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการหรือความจำเป็นของร่างกาย

3.3.3 การสู่เป้าหมาย (goal directness) กล่าวคือ พฤติกรรมของมนุษย์ไม่เพียงแต่สาเหตุและสิ่งเร้าทำให้เกิดเท่านั้น แต่ยังถูกนำไปสู่เป้าหมาย (behavior is goal directed) ในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อบรรเทาสิ่งเร้า ในที่สุดจะลดความตึงเครียดและลดความต้องการต่าง ๆ

3.4 พฤติกรรมการออมของครัวเรือน

พฤติกรรมการออมของครัวเรือนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 7 ประการ (โสภณ โรจน์ธำรง, 2543:25)

3.4.1 สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (absolute income hypothesis) เคนส์ ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคหรืออีกนัยหนึ่งคือ เงินออมระยะสั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้อสมมติว่าปัจจัยอื่นคงที่ ประชาชนมีความโน้มเอียงว่าจะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

3.4.2 ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (dependency rate) จำนวนผู้พึ่งพิง เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมเนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือนต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นหรือในทางตรงกันข้าม บุคคลในวัยทำงานมีความโน้มเอียงที่จะออมสูง ดังนั้นหากอัตราส่วนประชากรในวัยทำงานสูงขึ้น จะมีผลให้อัตราการออมของครัวเรือนโดยรวมสูงขึ้น

3.4.3 สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (life cycle hypothesis) สำคัญของสมมติฐานข้อนี้ คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำแต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้น บุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคน จะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงานและช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

3.4.4 อาชีพ สมมติฐานของคาลดอร์ ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านแหล่งที่มาของเงินได้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน โดยคาลดอร์ซึ่งเป็น

นักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ทำการศึกษา โดยการแยกการออมออกเป็นสองกลุ่ม คือ การออมของนายทุนกับการออมของกรรมกร ผลการศึกษาปรากฏว่า ความโน้มเอียงในการออมของหน่วยสุดท้ายของนายทุนมีค่าสูงกว่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของกรรมกร

3.4.5 เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้ก็เพราะว่าปัจจัยที่กำหนดความสามารถ สิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน รวมทั้งระดับการพัฒนาของสินค้าอุปโภคก็แตกต่างกันมากระหว่างในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล

3.4.6 ระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการจ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวมทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น อีกในหนึ่งระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงาน หรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

3.4.7 ปัจจัยอื่น ๆ นอกจากพฤติกรรมออมจะถูกกำหนดจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วยังถูกกำหนดจาก

1) ความอยากออมหรือค่านิยมเป็นการสร้างปลูกฝังวัฒนธรรมการออมดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น

2) ความสะดวกที่จะออม คือบริการต่างๆ อาทิ บพทบาทสถาบันการเงินมีผลต่อการออมในทางบวกปรากฏว่า ประเทศญี่ปุ่น มาเลเซียและไทย มีข้อสังเกตว่าบพทบาทของสถาบันการเงินอาจมีผลต่อการออมในครัวเรือนได้ ทั้งนี้เพราะในระยะที่ผ่านมาสถาบันทางการเงินเร่งการขยายกิจการในทางการเงินให้อยู่ในลักษณะที่ขาดความสมดุลโดยจะเน้นการขยายขอบเขตบริการการให้สินเชื่อมากกว่าการระดมเงินฝาก จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการระดมเงินออมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้นจากการที่ตลาดเงินมีเครื่องมือเพื่อการออมหลากหลายมากขึ้น

3) สิ่งจูงใจในการออม คือผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการออม อาทิ มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่มีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจให้ออมเฉพาะในครัวเรือนที่มีรายได้สูงมากเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นส่วนน้อยของสังคม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจึงไม่ค่อยมีผล

4) สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการออม ได้แก่

- (1) ระบบประกันสังคมมีผลต่อการออมในทางลบ พบในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐฯ
- (2) ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และบำนาญ ส่งเสริมการออม พบในประเทศอังกฤษ แคนาดา สิงคโปร์และมาเลเซีย

4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการออม

ปัจจัยที่กำหนดการออมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ (วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อุตตะนันท์, 2531: 39-44)

4.1 ปัจจัยในทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ ทรัพย์สิน ลักษณะการกระจายรายได้ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน ระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อ การบริโภค ภาษี และจำนวนสาขาของสถาบันการเงิน

4.1.1 รายได้ซึ่งกำหนดการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ คือ ระดับรายได้ หมายถึงขนาดหรือปริมาณของรายได้ที่มีผลกระทบต่อกรออมในทิศทางเดียวกัน นั่นคือการออมจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็นรายได้ระยะสั้นหรือรายได้ปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นระยะเดียวกันกับการออม และรายได้ระยะยาว ซึ่งอาจอยู่ในรูปรายได้ตลอดอายุขัย รายได้เปรียบเทียบกับกลุ่มคนในสังคม รายได้ในอดีต รายได้ถาวร รายได้ที่เป็นตัวเงิน รายได้ชั่วคราว และรายได้ซึ่งสามารถใช้จ่ายได้จริงหลังหักภาษีแล้ว และรายได้ต่อหน่วย ได้แก่ รายได้ต่อหัว และรายได้สุทธิที่แท้จริงต่อหัว รายได้ดังกล่าวจะมีผลต่อการออมในทิศทางเดียวกันเช่นกัน และแหล่งรายได้คือรายได้เป็นค่าจ้างเป็นเงินเดือน เป็นกำไรและผลตอบแทนจากทรัพย์สิน ซึ่งก็จะกำหนดการออมในทิศทางที่แปรเปลี่ยนไปตามรายไดดังกล่าว

4.1.2 ทรัพย์สิน เป็นปัจจัยที่สำคัญชนิดหนึ่งในการกำหนดขนาดการออม โดยบุคคลหรือระบบเศรษฐกิจที่มีปริมาณการสะสมทรัพย์สินไว้สูงจะมีความสามารถในการออมสูงตามไปด้วย โดยทรัพย์สินที่กำหนดเป็นการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ ทรัพย์สินสุทธิทั้งหมด ทรัพย์สินสภาพคล่อง ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อหัว ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อรายได้

4.1.3 ลักษณะการกระจายรายได้ในกลุ่มชน ซึ่งมีผลต่อการออมเช่นกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้สูงขึ้นย่อมจะมีการออมสูง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการกระจายรายได้ การออมก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายรายได้

4.1.4 ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งได้มีการศึกษาจนสามารถสรุปได้ว่า ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อขนาดการออมได้ด้วย นั่นคือ เมื่อปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

4.1.5 อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน เป็นที่เชื่อกันว่ามีผลต่อการออม โดยเฉพาะการออมที่สถาบันการเงินต่างๆ นั้นพบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็จะเพิ่มขึ้น ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยหลายประเภทจึงเป็นตัวแปรในการกำหนดการออมในสถาบันการเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยของตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุน ส่วนอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ก็มีอิทธิพลต่อการออมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราดอกเบี้ย เช่น อัตราผลตอบแทนในพันธบัตรรัฐบาล อัตราผลตอบแทนจากหุ้นประเภทต่างๆ สูงขึ้น การออมเป็นหลักทรัพย์ดังกล่าวจะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแนวคิดข้างต้นได้มีการถูกโต้แย้งไปอีกลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ บางครั้งอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูง การออมกลับลดลงก็มี ทั้งนี้เพราะเป้าหมายที่วางไว้ได้มาถึงเร็วขึ้น เมื่อรายได้ในรูปอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูงขึ้น การบริโภคจึงเพิ่มขึ้นขณะที่การออมลดลง

4.1.6 ระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งมีความสำคัญต่อภาวะเงินออมเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น จะทำให้ประชาชนต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อรักษาระดับการบริโภคของตนไว้ ซึ่งเป็นผลทำให้การออมลดลง สำหรับระดับราคาที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระดับราคาสินค้าทั่วไป ระดับราคาสินค้าประเภทอาหาร การคาดคะเนระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อในอนาคต ซึ่งถ้ามีการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นแล้ว การบริโภคเพื่อหนีภาวะเงินเฟ้อในอนาคตจะเพิ่มขึ้น จนทำให้ระดับการออมต้องลดลง

4.1.7 การบริโภค อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยโดยตรงที่กำหนดการออม เพราะถ้าการบริโภคเพิ่มขึ้นการออมจะลดลง สำหรับการบริโภคที่มีอิทธิพลต่อการออม คือการบริโภคในปัจจุบัน การบริโภคในอดีต การบริโภคที่แท้จริงต่อหัว

4.1.8 ภาษี ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการออมได้ เพราะการที่ภาษีเพิ่มขึ้น รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงของประชาชนจะลดน้อยลง การออมจึงลดลงตามไปด้วย และภาษีที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการออมคือ ภาษีทางตรง ภาษีดอกเบี้ยและเงินปันผล

4.1.9 จำนวนสาขาของสถาบันการออม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเช่นกัน เพราะการเพิ่มจำนวนสาขาของสถาบันการออมจะทำให้ประชาชนเข้าถึงการออมได้ง่ายขึ้น

4.2 ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคมถูกยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการออมไม่น้อยไปกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการออมของครัวเรือนนั้นจะมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรที่กำหนดตัวหนึ่ง โดยปัจจัยในทางสังคมที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม ได้แก่

4.2.1 จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว จะเป็นตัวกำหนดว่าครัวเรือนจะออมได้หรือไม่ ถ้าจำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัวสูง โอกาสที่จะออมก็จะเป็นไปได้มากกว่าจำนวนผู้มีเงินได้น้อย

4.2.2 เป้าหมายการออม ผู้ที่มีเป้าหมายการออมมักจะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการออมสูงกว่าผู้ไม่มีเป้าหมายการออม

4.2.3 รสนิยมในการบริโภค ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการบริโภคและส่งผลกระทบต่อ การออม

4.2.4 อายุ มีอิทธิพลต่อการออมตามทฤษฎีการบริโภคตามช่วงอายุขัย นั่นคือผู้มีอายุในวัยกลางคนจะมีการออมสูงกว่าในวัยต้นและบั้นปลายชีวิต

4.2.5 การศึกษา เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม โดยทั่วไปผู้มีการศึกษาสูงจะมีการวางแผนการออมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย ทั้งนี้ผู้มีการศึกษาสูงจะมีระดับรายได้สูงกว่า

4.2.6 อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออม เพราะความแตกต่างในอาชีพจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างในรายได้ และบางอาชีพก็มีระบบอำนวยการออมไปในตัว

4.2.7 ขนาดครอบครัว จะมีผลต่อการออมโดยขนาดครัวเรือนใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายสูง จะมีระดับการออมที่น้อยกว่าขนาดของครัวเรือนเล็กที่มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำกว่า

4.2.8 กรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะกระทบต่อการออม เพราะผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินเรียบร้อยแล้ว ย่อมมีฐานะที่จะเก็บออมมากกว่าผู้ที่เป็นหนี้เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

4.2.9 สภาพภูมิอากาศและเขตที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออมที่สถาบันการออม เพราะความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินออม เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้มีการออมเพิ่มขึ้น

4.2.10 ความพร้อมของสถาบันการออม ที่ให้ความสะดวกทั้งระบบการออมและการติดต่อจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการออม

4.2.11 การโฆษณาและสิ่งจูงใจ เป็นผลให้ผู้ออมตื่นตัวและความต้องการที่จะออมมากขึ้นตามแรงโฆษณาและแรงจูงใจ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชชาภัทร์ เขม้นเขตวิทย์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาคือ จำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ที่สุ่มมาจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดจำนวน 681 ซึ่งได้เท่ากับ 286 ราย และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอัตราเงินเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.7 ส่วนใหญ่ออมโดยการฝากธนาคารพาณิชย์และฝากไว้ที่ธนาคารออมสิน ร้อยละ 82.6 ด้วยการออมในรูปแบบของเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับตำแหน่ง และอัตราเงินเดือน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นเพศ และระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด

สุพรรณิ ทับเที่ยง (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิมานำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุช่วงระหว่าง 46-50 ปี สถานภาพสมรส เป็นผู้มีการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท และมีรายจ่ายรวมต่อเดือนของครอบครัว 20,000- 30,000 บาท ส่วนพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีการออมในรูปแบบอื่นของสหกรณ์มากกว่า 2,500 บาทต่อเดือน และสมาชิกมีการออมในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากเงินฝากค่าหุ้น คือ การฝากออมทรัพย์ ฝากออมทรัพย์พิเศษ และฝากประจำ สำหรับวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อต้องการออมทรัพย์จากการสะสมค่าหุ้นรายเดือน รองลงมาได้แก่ เพื่อเก็บเงินไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เพื่อการศึกษาของตนเองหรือผู้อยู่ในอุปการะ จากการทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วน

บุคคลกับพฤติกรรมกรออมและรูปแบบการออมสามารถสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรออม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า บุคคลที่มีอายุมากจะมีการออมมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยเนื่องจากการทำงานมานานและเงินเดือนค่อนข้างสูง จึงทำให้มีการออมมากกว่าบุคคลที่มีอายุน้อย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และเงินเดือนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม

นรุตม์ พนมมาศ (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรออมและปัจจัยที่กำหนดการออมของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพก ในจังหวัดลพบุรี วัดอุปประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการออมของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพก ในจังหวัดลพบุรี และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพก ในจังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการทหารสังกัดกองทัพกอยู่ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี ซึ่งใช้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 400 คน โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการทหารสังกัดกองทัพก ในจังหวัดลพบุรี จำนวน 20 หน่วย ๆ ละ 20 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลคือ ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงกันยายน 2550 เครื่องมือสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 95 และเพศหญิง ร้อยละ 5 แต่ละช่วงอายุมีส่วนที่ใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีชั้นยศเป็นทหารชั้นประทวน การศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสแล้ว มีบุตรและบุคคลที่อยู่ในความอุปการะ และอาศัยอยู่ในที่พักของสวัสดิการทหาร รายได้รวมของครอบครัวประมาณ 10,000 – 30,000 บาทต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างเลือกซื้อทรัพย์สินที่เป็นยานพาหนะทั้งรถจักรยานยนต์และรถยนต์เป็นลำดับต้นๆ รายจ่ายส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างนอกเหนือจากการบริโภคจะใช้สำหรับเงินกู้และการศึกษา ด้านการออมนั้นกลุ่มตัวอย่างออมเงินในสัดส่วนค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วย/จำเป็น/ชรา รองลงมาคือ เพื่อการศึกษา การออมส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการของตนเอง ส่วนรูปแบบการออมนั้นพบว่า การฝากเงินกับธนาคารมีส่วนที่ใกล้เคียงกับการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ และเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงขึ้น การฝากเงินหรือการซื้อพันธบัตรรัฐบาลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะมีจำนวนเท่าเดิมหรือสูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการออมมีผลดีต่อชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต ปัจจัยสำคัญที่กำหนดการออมของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพก ในจังหวัดลพบุรี ได้แก่ รายได้ต่อเดือน ปริมาณทรัพย์สินและอัตราดอกเบี้ย โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

นิวัต จินะบุญเรือง (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออม วัดอุปประสงค์ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการขึ้นอัตราดอกเบี้ยต่อมูลค่าการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน มูลค่าการลงทุนภาคเอกชน และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยที่ตัวแปรต่างๆ เหล่านี้มี

ความสัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศทั้งสิ้น แบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ โดยวิธีทางเศรษฐมิติ ส่วนที่สองเป็นการนำรูปแบบสมการที่ได้มาแทนค่าเพื่อพิสูจน์ถึงการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต่างๆ ในกรณีที่ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยจะส่งผลให้ มูลค่าการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน มูลค่าการลงทุนภาคเอกชน ผลผลิตขั้นมูลรวมภายในประเทศ และมูลค่าการออม มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ยังพบว่าอัตราการลดลงของมูลค่าการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคภาคเอกชน มูลค่าการลงทุนภาคเอกชน ผลผลิตขั้นมูลรวมภายในประเทศ และมูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศจะน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย จะส่งผลทำให้มูลค่าการออมโดยรวมภายในประเทศลดลง เนื่องจากอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะปัจจัยด้านรายได้ที่สูงกว่าอิทธิพลของอัตราดอกเบี้ย แม้ว่าสัดส่วนการออมต่อ GDP จะเพิ่มขึ้นก็ตาม

ปองขวัญ คคะนาท (2552) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด จำนวน 341 ราย ที่สุ่มแบบสัดส่วนมาจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 2,330 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีการออมในรูปค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 32.55 มีการออมในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 67.45 บาท โดยฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ผลการทดสอบทางสถิติพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนปัจจัยบุคคลด้านสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด

รณฉัตร เครือวรรณ (2552) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กับลักษณะการออมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

นิคมห้วยผึ้ง จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าไคลสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 7 คนขึ้นไป ระยะเวลาเป็นสมาชิกช่วงระหว่าง 11-20 ปี ขนาดพื้นที่ถือครองช่วงระหว่าง 11-20 ไร่ รายได้ในรอบปีที่ผ่านมาต่ำกว่า 25,000 บาท รายจ่ายในรอบปีที่ผ่านมาช่วงระหว่าง 25,001 -35,001 บาท มูลค่าทรัพย์สินมากกว่า 400,001 บาทขึ้นไป จำนวนเงินกู้คงเหลือกับสหกรณ์ต่ำกว่า 30,000 บาท ส่วนใหญ่มีเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ลักษณะการฝากเงินกับสหกรณ์ไม่ฝากทุกเดือน จำนวนเงินที่ฝากต่อครั้งช่วงระหว่าง 4,001- 8,000 บาท เหตุที่ฝากเงินกับสหกรณ์ส่วนใหญ่เนื่องจากการบริการสะดวก วัตถุประสงค์ในการฝากเงินเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กับลักษณะการออมพบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาเป็นสมาชิก ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา มูลค่าทรัพย์สิน จำนวนเงินกู้ที่คงเหลือกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม ส่วน อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพ รายจ่ายในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด

สุสติ เรื่องคำ (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จังหวัดน่าน วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด 2) ศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยด้านสหกรณ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จำนวน 7,668 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคลสแควร์ ผลการศึกษา พบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาต่ำกว่า ปวช. มีรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนด้านละไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ผู้มีเงินได้ในครอบครัวมี 2 คน ขนาดของครอบครัวไม่เกิน 3 คน และมีเป้าหมายการออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน 2) ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินซึ่งสมาชิกให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ สหกรณ์สามารถยืมเงินฝากได้อย่างแน่นอน รองลงมาคือชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์และความสะดวกในการฝาก/ถอนได้

เมื่อครบกำหนด ตามลำดับ และ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และระดับการศึกษา ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้และรายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เป้าหมายการออม ปัจจัยด้านสหกรณ์ ได้แก่ ผลตอบแทนหรืออัตรากอเบี้ย ความเป็นเจ้าของสหกรณ์ ชื่อเสียงและการโฆษณาจูงใจของสหกรณ์

เวหา เกาะประเสริฐ (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดการออมของภาคครัวเรือน ภายใต้แบบจำลองวัฏจักรชีวิตและโครงสร้างอายุประชากรของประเทศไทย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทยภายใต้สมมติฐานของทฤษฎีการบริโภคตลอดช่วงอายุขัย และการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างอายุประชากรไทย ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาแบบรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 ถึงปี พ.ศ.2553 รวม 25 ปี โดยทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของข้อมูลด้วยวิธี Augmented Dickey Fuller Test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยเทคนิควิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ โดยการทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาว (Cointegration Test) ผลการศึกษาพบว่า รายได้ภาคครัวเรือนและการคาดการณ์รายได้ภาคครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนการออมภาคครัวเรือน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องตามทฤษฎีการบริโภคตลอดช่วงอายุขัย ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร พบว่าข้อมูลของอัตราการพึ่งพิงของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และสัดส่วนการออมภาคครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม แต่ผลการทดสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการพึ่งพิงของประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปกับสัดส่วนการออมภาคครัวเรือนได้ สำหรับปัจจัยอื่นๆ ที่กระทบอัตราการออมภาคครัวเรือนพบว่า อัตรากอเบี้ยที่แท้จริงมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนการออมภาคครัวเรือน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคม หลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร ประชากรในการศึกษานี้คือ สมาชิกสหกรณ์ ณ วันสิ้นปีบัญชี 31 ธันวาคม 2556 จำนวน 2,327 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตรดังนี้

$$n = \frac{2,327}{1+2,327(0.05)^2}$$

$$n = 341.33$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเท่ากับ 342 คน โดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือศึกษาที่ใช้เป็น แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม
เพื่อหาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

2.2 สร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน และวัตถุประสงค์ในการออม ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวตามความเป็นจริงของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก ประกอบด้วย รายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวตามความเป็นจริงของผู้ตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสหกรณ์ ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีระบบบริการฝาก/ถอนเงินเช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ และความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิก ประกอบด้วย ประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวตามความเป็นจริงของผู้ตอบ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.3.1 ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ออกแบบแล้ว ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษารั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3.2 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 ราย หลังจากนั้นนำมาตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของเครื่องมือ โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87

2.4 การปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดเก็บจากสมาชิกที่เข้ามาใช้บริการที่สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จำนวน 342 คน และเก็บแบบสอบถามคืนจนครบ 342 ชุด โดยดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2558

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากเว็บไซต์ ได้แก่ รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ รายงานการเงินของสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร และกรมส่งเสริมสหกรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้วมาลงรหัส และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน และวัตถุประสงค์ในการออม ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก ประกอบด้วย รายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.3 ปัจจัยทางด้านสหกรณ์ ประกอบด้วย อัตราดอกเบี้ย การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีระบบบริการฝาก/ถอนเงินเช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก ภาวลักษณะและความมั่นคงของสหกรณ์ และความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของตัวแปร

วิธีการแปลผลแบบทดสอบส่วนนี้ใช้ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นดัชนีในการแบ่งระดับการประเมินซึ่งกำหนดเป็น 5 ระดับ และในแต่ละระดับมีค่าพิสัยที่ได้จากการคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นการแปลผลจะเป็นดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการอมน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการอมน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการอมนปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการอมนมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการอมนมากที่สุด

4.4 พฤติกรรมการออมของสมาชิก ประกอบด้วย ประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.5 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก และปัจจัยด้านสหกรณ์ กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ ใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม วิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแสดงผล ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก และปัจจัยด้านสหกรณ์
2. พฤติกรรมการออมของสมาชิก
3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ ที่มีผลกับพฤติกรรมการออมของสมาชิก
4. ข้อเสนอแนะของสมาชิกเกี่ยวกับการออมกับสหกรณ์

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก และระดับความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์

1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน และวัตถุประสงค์ในการออม ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1-4.6

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	230	67.25
ชาย	112	32.75
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน เป็นเพศหญิง 230 คน คิดเป็นร้อยละ 67.25 และเพศชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 40 ปี	110	32.16
41 – 50 ปี	79	23.10
51 – 60 ปี	103	30.12
61 ปีขึ้นไป	50	14.62
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีอายุไม่เกิน 40 ปี มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.16 รองลงมา อายุ 51 - 60 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.12 และอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.62

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	74	21.64
สมรส	257	75.15
หม้าย	11	3.22
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 75.15 รองลงมา โสด จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.64 และหม้าย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	138	40.35
มัธยมศึกษา/ปวช.	111	32.46
อนุปริญญา/ปวส.	51	14.91
ปริญญาตรีขึ้นไป	42	12.28
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 40.35 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 และระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.91 ตามลำดับ ที่น้อยที่สุดคือ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.28

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของครัวเรือน

ขนาดของครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 คน	117	34.21
4 - 6 คน	174	50.88
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	51	14.91
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีขนาดของครัวเรือนมากที่สุดคือ 4-6 คน จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 50.88 รองลงมา มีขนาดของครัวเรือน 1-3 คน จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.21 และมีขนาดของครัวเรือนมากกว่า 6 คนขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 14.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการออม

วัตถุประสงค์ในการออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน	52	15.20
ใช้ลงทุนในระยะยาว	113	33.05
เพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน	156	45.61
เพื่อซื้อรถยนต์	21	6.14
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน มากที่สุด จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.62 รองลงมาใช้ลงทุนในระยะยาว จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 33.04 และใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 15.20 ตามลำดับ น้อยที่สุดคือ เพื่อซื้อรถยนต์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.14

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยรายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.7-4.9

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อปี

รายได้ต่อปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 200,000 บาท	200	58.48
200,001-300,000 บาท	73	21.34
มากกว่า 300,000 บาท ขึ้นไป	69	20.18
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีรายได้ไม่เกิน 200,000 บาท ต่อปีมากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 58.48 รองลงมามีรายได้ 200,001-300,000 บาท ต่อปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.34 และมีรายได้มากกว่า 300,000 บาทขึ้นไป ต่อปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจ่ายต่อปี

รายจ่ายต่อปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 200,000 บาท	189	55.26
200,001-300,000 บาท	109	31.87
มากกว่า 300,000 บาท	44	12.87
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีรายจ่ายไม่เกิน 200,000 บาท ต่อปีมากที่สุด จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26 รองลงมามีรายจ่าย 200,001-300,000 บาท ต่อปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.87 และมีรายจ่ายมากกว่า 300,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน

จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 3 คน	194	56.73
4 - 6 คน	84	24.56
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	64	18.71
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 คน มากที่สุดคือ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 56.73 รองลงมามีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 4-6 คน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.56 และมีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน มากกว่า 6 คนขึ้นไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.71 ตามลำดับ

1.3 ระดับความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์

ปัจจัยทางด้านสหกรณ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
1. อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์	4.01	0.88	มาก
2. การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์	3.90	0.90	มาก
3. บริการด้านข้อมูลข่าวสาร	3.94	0.89	มาก
4. การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	3.92	0.90	มาก
5. มีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น	4.15	0.87	มาก
6. สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก	4.06	0.88	มาก
7. ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์	3.82	0.88	มาก
8. ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์	3.86	0.91	มาก
รวม	3.96	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมปัจจัยทางด้านสหกรณ์มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิก อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 โดยพิจารณาในแต่ละข้อสมาชิกให้ความสำคัญกับการมีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น ค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 รองลงมา คือ สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 และอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 ตามลำดับ ส่วนด้านที่สำคัญน้อยที่สุดคือ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88

2. พฤติกรรมการออมของสมาชิก

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง ปรากฏผลวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.11-4.13

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทการออม

ประเภทการออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินฝากออมทรัพย์	221	64.62
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	85	24.86
ทั้งเงินฝากออมทรัพย์ และ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	36	10.52
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 รองลงมา คือ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.85 และเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการออม

ความถี่ในการออม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3 เดือนต่อครั้ง	53	15.50
6 เดือนต่อครั้ง	185	54.09
12 เดือนต่อครั้ง	34	9.94
ตามความสะดวก	70	20.47
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้งมากที่สุด จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงมาที่มีความถี่ในการออม 3 เดือนต่อครั้ง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 15.50 และมีความถี่ในการออม 2 เดือนต่อครั้ง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.57 ตามลำดับ น้อยที่สุดมีความถี่ในการออมตามความสะดวก จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.89

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 1,000 บาท	74	21.64
มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	268	78.36
รวม	342	100.00

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 คน มีการออมเงินเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 78.36 และมีการออมเงินเฉลี่ยต่อครั้ง ไม่เกิน 1,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.64 ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสหกรณ์ กับพฤติกรรมการออมของสมาชิก

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ใช้วิธีการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิก โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน และวัตถุประสงค์ในการออม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ต่อปี รายจ่ายต่อปี และจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ส่วนปัจจัยทางด้านสหกรณ์ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น สถานที่ตั้ง

เดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ และความซื่อสัตย์และ
โปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.14-4.42

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับประเภทการออม

เพศ	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
หญิง	145 (42.39)	62 (18.14)	23 (6.72)	230 (67.25)	1.70	0.43
ชาย	76 (22.23)	23 (6.72)	13 (3.80)	112 (32.75)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิงมีการออมเงินประเภท
ออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกกับประเภทของการออมเงิน
พบว่า ค่า $p = 0.43$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านเพศไม่มี
ความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความถี่ในการออม

เพศ	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
หญิง	42 (12.28)	123 (35.95)	18 (5.27)	47 (13.75)	230 (67.25)	6.67	0.08
ชาย	11 (3.22)	62 (18.14)	16 (4.67)	23 (6.72)	112 (32.75)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิงมีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้งมากที่สุด เป็นจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 35.95

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกกับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p = 0.08$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

เพศ	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
หญิง	54 (15.79)	176 (51.46)	230 (67.25)	1.40	0.24
ชาย	20 (5.85)	92 (26.90)	112 (32.75)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิงมีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไปมากที่สุด เป็นจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 51.46

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศของสมาชิกกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p = 0.24$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านเพศไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับประเภทการออม

อายุ	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 40 ปี	66 (19.30)	30 (8.76)	14 (4.10)	110 (32.16)	9.17	0.16
41-50 ปี	55 (16.09)	19 (5.56)	5 (1.45)	79 (23.10)		
51-60 ปี	73 (21.33)	18 (5.27)	12 (3.52)	103 (30.12)		
61 ปี ขึ้นไป	27 (7.90)	18 (5.27)	5 (1.45)	50 (14.62)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 51 – 60 ปี มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.33

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกกับประเภทการออม พบว่า ค่า $p = 0.16$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความถี่ในการออม

อายุ	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 40 ปี	19 (5.56)	53 (15.50)	13 (3.80)	25 (7.30)	110 (32.16)	17.11	0.05
41-50 ปี	10 (2.92)	35 (10.23)	11 (3.22)	23 (6.73)	79 (23.10)		
51-60 ปี	19 (5.56)	64 (18.71)	5 (1.46)	15 (4.39)	103 (30.12)		
61 ปีขึ้นไป	5 (1.46)	33 (9.65)	5 (1.46)	7 (2.05)	50 (14.62)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 51 – 60 ปี มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง เป็นจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.71

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกกับความถี่ในการออม พบว่าค่า $p=0.05$ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านอายุมีความสัมพันธ์กับความถี่การออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

อายุ	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 41 ปี	29 (8.48)	81 (23.68)	110 (32.16)	2.24	0.52
41-50 ปี	16 (4.68)	63 (18.42)	79 (23.10)		
51-60 ปี	19 (5.56)	84 (24.56)	103 (30.12)		
61 ปี ขึ้นไป	10 (2.92)	40 (11.70)	50 (14.62)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 51 – 60 ปี มีจำนวนเงินออมต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป เป็นจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.56

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสมาชิกกับจำนวนเงินออมต่อครั้ง พบว่า ค่า $p = 0.52$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านอายุไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับประเภทการออม

สถานภาพ สมรส	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
โสด	60 (17.54)	9 (2.63)	5 (1.47)	74 (21.64)	11.41	0.00*
สมรส	161 (47.08)	77 (22.23)	30 (9.05)	268 (78.06)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส มีการออมเงินประเภทเงินฝากออมทรัพย์ เป็นจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 47.08

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของสมาชิกกับประเภทการออมพบว่า ค่า $p=0.00$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.01 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความถี่ในการออม

สถานภาพ สมรส	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
โสด	13 (5.56)	40 (15.50)	5 (3.80)	16 (7.30)	740 (21.64)	1.29	0.73
สมรส	40 (11.70)	145 (42.39)	29 (8.48)	54 (15.79)	268 (78.36)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง เป็นจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของสมาชิกกับความถี่การในออมเงินพบว่า ค่า $p=0.73$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

สถานภาพ	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
โสด	16 (4.68)	58 (16.96)	74 (21.64)	0.00	1.00
สมรส	58 (16.96)	210 (61.40)	268 (78.36)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สมรส มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป เป็นจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสของสมาชิกกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=1.00$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านสถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับประเภทการออม

ระดับการศึกษา	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝากพิเศษ	ทั้งเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
ประถมศึกษา	80 (23.39)	41 (11.71)	17 (5.25)	138 (40.35)	8.71	0.19
มัธยมศึกษา/ปวช.	70 (20.47)	30 (8.77)	11 (3.22)	111 (32.46)		
อนุปริญญา/ปวส.	38 (11.11)	9 (2.63)	4 (1.17)	51 (14.91)		
ปริญญาตรีขึ้นไป	33 (9.65)	6 (1.75)	3 (0.88)	42 (12.28)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีการออมเงินประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 23.39

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกกับประเภทการออม พบว่า ค่า $p=0.19$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการออม

ระดับการศึกษา	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
ประถมศึกษา	23 (6.72)	75 (21.93)	15 (4.39)	25 (7.31)	138 (40.35)	3.92	0.92
มัธยมศึกษา/ ปวช.	15 (4.39)	57 (16.66)	11 (3.21)	28 (8.20)	111 (32.46)		
อนุปริญญา/ ปวส.	7 (2.05)	29 (8.48)	4 (1.17)	11 (3.21)	51 (14.91)		
ปริญญาตรี ขึ้นไป	8 (2.34)	24 (7.02)	4 (1.17)	6 (1.75)	42 (12.28)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้งมากที่สุด เป็นจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.93

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการออม 6 ต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.92$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

ระดับการศึกษา	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p		
ประถมศึกษา	36 (10.53)	102 (29.82)	138 (40.35)	4.73	0.19		
มัธยมศึกษา/ ปวช.	19 (5.56)	92 (26.90)	111 (32.46)				
อนุปริญญา/ ปวส.	13 (3.80)	38 (11.11)	51 (14.91)				
ปริญญาตรี ขึ้นไป	6 (1.75)	36 (10.53)	42 (12.28)				
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)				

จากตารางที่ 4.25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ประถมศึกษา มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.19$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับประเภทการออม

ขนาดของ ครัวเรือน	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
1-3 คน	87 (25.44)	21 (6.14)	9 (2.63)	117 (34.21)	10.16	0.04*
4-6 คน	105 (30.70)	52 (14.92)	17 (5.26)	174 (50.88)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	29 (8.48)	13 (3.80)	9 (2.63)	51 (14.91)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีขนาดของครัวเรือน 4-6 คน มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์ มากที่สุด เป็นจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.70

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับประเภทเงินฝากออมทรัพย์ พบว่า ค่า $p=0.04$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับความถี่ในการออม

ขนาดของ ครัวเรือน	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
1-3 คน	27 (7.89)	63 (18.42)	7 (2.05)	20 (5.85)	117 (34.21)	11.26	0.08
4-6 คน	20 (5.85)	97 (28.36)	20 (5.85)	37 (10.82)	174 (50.88)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	6 (1.75)	25 (7.31)	7 (2.05)	13 (3.80)	51 (14.91)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีขนาดของครัวเรือน 4-6 คน มีความถี่การออมเฉลี่ย 6 เดือนต่อครั้ง มากที่สุด เป็นจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.36

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p=0.08$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านขนาดของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

ขนาดของ ครัวเรือน	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
1-3 คน	22 (6.43)	95 (27.78)	117 (34.21)	1.57	0.45
4-6 คน	38 (11.12)	136 (39.76)	174 (50.88)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	14 (4.09)	37 (10.82)	51 (14.91)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีขนาดของครัวเรือน 4-6 คน มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 39.76

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของครัวเรือนกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.45$ ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านขนาดของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับประเภทการออม

วัตถุประสงค์ในการออม	เงินฝากออมทรัพย์	เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	ทั้งเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p		
ใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน	37 (10.82)	10 (2.92)	5 (1.46)	52 (15.20)	6.35	0.39		
ใช้ลงทุนในระยะยาว	77 (22.51)	24 (6.74)	12 (3.80)	113 (33.05)				
เพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน	91 (26.61)	48 (14.03)	17 (4.97)	156 (45.61)				
เพื่อซื้อรถยนต์	16 (4.68)	4 (1.17)	1 (0.29)	21 (6.14)				
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)				

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.61

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับประเภทการออม พบว่า ค่า $p=0.39$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านวัตถุประสงค์ในการออมไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับความถี่ในการออม

วัตถุประสงค์ในการออม	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
ใช้เมื่อมีเหตุ ฉุกเฉิน	6 (1.75)	32 (9.36)	5 (1.46)	9 (2.63)	52 (15.20)		
ใช้ลงทุน ในระยะยาว	15 (4.40)	59 (17.24)	14 (4.10)	25 (7.31)	113 (33.05)		
เพื่อใช้ใน การศึกษาของ บุตร/หลาน	30 (8.77)	86 (25.15)	10 (2.92)	30 (8.77)	156 (45.61)	12.31	0.20
เพื่อซื้อรถยนต์	2 (0.58)	8 (2.34)	5 (1.46)	6 (1.75)	21 (6.14)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้งมากที่สุด เป็นจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.15

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p=0.20$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านวัตถุประสงค์ในการออมไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

วัตถุประสงค์ ในการออม	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
ใช้เมื่อมี เหตุฉุกเฉิน	7 (2.05)	45 (13.15)	52 (15.20)		
ใช้ลงทุน ในระยะยาว	23 (6.73)	90 (26.32)	113 (33.05)		
เพื่อใช้ใน การศึกษาของ บุตร/หลาน	42 (12.28)	114 (33.33)	156 (45.61)	6.55	0.09
เพื่อซื้อรถยนต์	2 (0.58)	19 (5.56)	21 (6.14)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.31 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้งมากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ในการออมกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.09$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านวัตถุประสงค์ในการออมไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับประเภทการออม

รายได้ต่อปี	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	125 (36.55)	51 (14.91)	24 (7.02)	200 (58.48)	7.28	0.12
200,001- 300,000 บาท	55 (16.08)	12 (3.51)	6 (1.75)	73 (21.34)		
มากกว่า 300,000 บาท	41 (11.99)	22 (6.44)	6 (1.75)	69 (20.18)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.55

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับประเภทการออม พบว่า ค่า $p = 0.12$ ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายได้ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับความถี่ในการออม

รายได้ต่อปี	3 เดือน ต่อ ครั้ง	6 เดือน ต่อ ครั้ง	12 เดือน ต่อ ครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	28 (8.19)	111 (32.45)	25 (7.31)	36 (10.53)	200 (58.48)	6.46	0.37
200,001- 300,000 บาท	13 (3.80)	40 (11.70)	3 (0.87)	17 (4.97)	73 (21.34)		
มากกว่า 300,000 บาท	12 (3.51)	34 (9.94)	6 (1.76)	17 (4.97)	69 (20.18)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีการความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง มากที่สุด เป็นจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 32.45

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p = 0.37$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายได้ต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

รายได้ต่อปี	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	49 (14.33)	151 (44.15)	200 (58.48)	4.80	0.09
200,001- 300,000 บาท	9 (2.63)	64 (18.71)	73 (21.34)		
มากกว่า 300,000 บาท	16 (4.68)	53 (15.50)	69 (20.18)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้งมากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 44.15

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.09$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายได้ต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับประเภทการออม

รายจ่ายต่อปี	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	117 (34.21)	49 (14.33)	23 (6.73)	189 (55.26)	4.38	0.36
200,001- 300,000 บาท	71 (20.76)	30 (8.77)	8 (2.34)	109 (31.87)		
มากกว่า 300,000 บาท	33 (9.65)	6 (1.76)	5 (1.46)	44 (12.87)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์มากที่สุด เป็นจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.21

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับประเภทการออม พบว่า ค่า $p=0.36$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายจ่ายต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับความถี่ในการออม

รายจ่ายต่อปี	3 เดือน ต่อ ครั้ง	6 เดือน ต่อ ครั้ง	12 เดือน ต่อ ครั้ง	ตามความ สะดวก	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	29 (8.48)	94 (27.48)	24 (7.02)	42 (12.28)	189 (55.26)	10.33	0.11
200,001- 300,000 บาท	18 (5.26)	59 (17.25)	8 (2.34)	24 (7.02)	109 (31.87)		
มากกว่า 300,000 บาท	6 (1.76)	32 (9.36)	2 (0.58)	4 (1.17)	44 (12.87)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.36 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีการความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง มากที่สุด เป็นจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 27.48

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p=0.11$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายจ่ายต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

รายจ่ายต่อปี	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป	รวม	χ^2	p
ไม่เกิน 200,000 บาท	41 (11.99)	148 (43.27)	189 (55.26)	0.42	0.81
200,001- 300,000 บาท	25 (7.31)	84 (24.56)	109 (31.87)		
มากกว่า 300,000 บาท	8 (2.34)	36 (10.53)	44 (12.87)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายจ่ายต่อปีไม่เกิน 200,00 บาท มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้งมากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 43.27

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.81$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกด้านรายจ่ายต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับประเภทการออม

จำนวน ผู้มีเงินได้ ในครัวเรือน	เงินฝาก ออมทรัพย์	เงินฝาก ออมทรัพย์ พิเศษ	ทั้งเงินฝาก ออมทรัพย์ และเงินฝาก ออมทรัพย์พิเศษ	รวม	χ^2	p
1-3 คน	120 (35.09)	50 (14.62)	24 (7.02)	194 (56.73)	14.68	0.01*
4-6 คน	67 (19.59)	11 (3.22)	6 (1.75)	84 (24.56)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	34 (9.94)	24 (7.02)	6 (1.75)	64 (18.71)		
รวม	221 (64.62)	85 (24.86)	36 (10.52)	342 (100.00)		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 คน มีการออมประเภทเงินฝากออมทรัพย์ มากที่สุด เป็นจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 35.09

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้กับประเภทการออม พบว่า ค่า $p=0.01$ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับความถี่ในการออม

จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน	3 เดือน ต่อครั้ง	6 เดือน ต่อครั้ง	12 เดือน ต่อครั้ง	ตามความสะดวก	รวม	χ^2	p
1-3 คน	33 (9.65)	104 (30.41)	18 (5.27)	39 (11.40)	194 (56.73)	7.05	0.32
4-6 คน	13 (3.80)	51 (14.91)	6 (1.75)	14 (4.10)	84 (24.56)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	7 (2.05)	30 (8.77)	10 (2.92)	17 (4.97)	64 (18.71)		
รวม	53 (15.50)	185 (54.09)	34 (9.94)	70 (20.47)	342 (100.00)		

จากตารางที่ 4.39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 คน มีความถี่การออมเฉลี่ย 6 เดือนต่อครั้ง มากที่สุด เป็นจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 18.42

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน กับความถี่ในการออม พบว่า ค่า $p=0.32$ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกด้านจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.40 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน	ไม่เกิน 1,000 บาท	มากกว่า 1,000 บาทขึ้นไป	รวม	χ^2	p
1-3 คน	43 (12.57)	151 (44.16)	194 (56.73)	0.49	0.78
4-6 คน	16 (4.68)	68 (19.88)	84 (24.56)		
มากกว่า 6 คน ขึ้นไป	15 (4.39)	49 (14.32)	64 (18.71)		
รวม	74 (21.64)	268 (78.36)	324 (100.00)		

จากตารางที่ 4.40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 คน มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง มากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป มากที่สุด เป็นจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 44.16

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนกับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ค่า $p=0.78$ ซึ่งมีความมากกว่า 0.05 แสดงว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ด้านจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.41 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออม

ปัจจัยด้านสหกรณ์	ประเภทการออม		ความถี่ในการออม		จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง	
	χ^2	p	χ^2	p	χ^2	p
1. อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์	8.62	0.07	9.54	0.15	2.50	0.29
2. การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์	17.93	0.00*	11.06	0.09	7.95	0.02*
3. บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์	10.44	0.03*	17.20	0.01*	2.59	0.27
4. การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	20.75	0.00*	14.31	0.03*	5.33	0.07
5. มีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น	5.90	0.21	11.64	0.07	0.17	0.92
6. สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก	2.56	0.63	5.31	0.50	0.50	0.78
7. ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์	10.78	0.03*	17.87	0.01*	9.37	0.01*
8. ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์	16.02	0.00*	18.42	0.01*	3.00	0.22

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

จากตารางที่ 4.41 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิก เป็นดังนี้

1. ประเภทการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์เรื่อง บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประเภทการออม

2. ความถี่ในการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์เรื่อง บริการด้านข้อมูลข่าวสาร การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ และความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม

3. จำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์เรื่อง การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ และภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง

4. ข้อเสนอแนะของสมาชิกเกี่ยวกับการออมเงินกับสหกรณ์

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.85 ได้ให้ข้อเสนอแนะดังตารางที่ 4.42

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)
1. นโยบายในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์มีความเหมาะสม	10
2. การจัดสวัสดิการหรือมอบสิทธิพิเศษให้กับสมาชิกที่ออมเงินกับสหกรณ์ ต้องการให้มีการติดประกาศยกย่องสำหรับสมาชิกที่ออมเงินสม่ำเสมอ	6
3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ต้องการให้สหกรณ์เข้าไปปรับเงินฝากที่กลุ่มสมาชิกเดือนละครั้ง	4

จากตารางที่ 4.42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเรื่องนโยบายในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ ว่ามีความเหมาะสม มากที่สุด จำนวน 10 ราย ต้องการให้สหกรณ์เข้าไปปรับเงินฝากที่กลุ่มสมาชิกเดือนละครั้ง จำนวน 6 ราย และ การจัดสวัสดิการหรือมอบ

สิทธิพิเศษให้กับสมาชิกที่ออมเงินกับสหกรณ์ ต้องการให้มีการตีพิมพ์ประกาศเกียรติคุณสำหรับสมาชิกที่ออมเงินสม่ำเสมอ จำนวน 4 ราย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร 2) ศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด ผู้ศึกษาสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 342 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคสแควร์ Chi-Square (χ^2) ผลการศึกษามีข้อสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร” ผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษา ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 67.25 มีอายุไม่เกิน 40 ปี ร้อยละ 32.16 สถานภาพสมรส ร้อยละ 75.15 มีการศึกษาระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 40.35 ขนาดของครัวเรือน 4 – 6 คน ร้อยละ 50.88 และมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน ร้อยละ 45.61

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปี ไม่เกิน 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.48 มีรายจ่ายต่อปี ไม่เกิน 200,000 บาท ร้อยละ 55.26 และมีจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือน 1-3 ร้อยละ 56.73

1.3 ระดับความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด จังหวัดชุมพร ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสำคัญ

อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 โดยพิจารณาจากการมีระบบการให้บริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น ซึ่งทำให้มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการออมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 รองลงมา คือ สถานที่ตั้งเดินทางไปมาหาสะดวก ค่าเฉลี่ย 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 ตามลำดับ

1.4 พฤติกรรมการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการออมเงินกับสหกรณ์เป็นประเภทเงินฝากออมทรัพย์ มากที่สุด จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 มีความถี่ในการออม 6 เดือนต่อครั้ง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 54.09 มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้งมากกว่า 1,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 78.36

1.5 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์กับการพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม พบว่า ด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ด้านขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจกับพฤติกรรมการออม พบว่า ด้านรายได้ต่อปี และรายจ่ายต่อปี ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม ความถี่ในการออม และจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านจำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสหกรณ์กับพฤติกรรมการออม พบว่า เรื่องบริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 บริการด้านข้อมูลข่าวสาร การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ และความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ และภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.6 ข้อเสนอแนะของสมาชิก

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 คน เห็นด้วยกับนโยบาย ในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์มีความเหมาะสม รองลงมา จำนวน 6 คน เสนอแนะให้มีการติดประกาศยกย่องสำหรับสมาชิกที่ออมเงินสม่ำเสมอ และ จำนวน 4 คน ได้เสนอให้สหกรณ์ เข้าไปปรับเงินฝากที่กลุ่มสมาชิกเดือนละครั้ง

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคม หลังสวน จำกัด ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและควรนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ความสำคัญของปัจจัยทางด้านสหกรณ์

สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านสหกรณ์ทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก แต่ให้น้ำหนักค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องการมีระบบบริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น อาจเนื่องมาจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุไม่เกิน 40 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดของครัวเรือน 4 – 6 คน และมีวัตถุประสงค์ในการออม เพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน ดังนั้น สมาชิกต้องการบริการที่รวดเร็วสามารถฝาก/ถอนเงินได้ตลอดเวลา ซึ่งสมาชิกเชื่อมั่นว่าสหกรณ์สามารถจะให้บริการได้เช่นเดียวกับธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น สำหรับเรื่องสถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวกสมาชิกให้ความสำคัญรองลงมา เพราะสมาชิกไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางและยังประหยัดค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ ผุสดี เรื่องคำ (2556) ที่กล่าวว่า ความพร้อมของสหกรณ์ด้านสถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อกับปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิก

จากผลการศึกษา ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสหกรณ์ มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด นั้น มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพสมรสของสมาชิกมีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อพฤติกรรมการออมด้านประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนา ยินดี (2549) ที่ศึกษาเรื่องการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสถานภาพมีนัยสำคัญต่อการออมเพื่อการสะสมประเภทเงินสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิษชาภัทร์ เขม้นเขตวิทย์ (2549) พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิฐิกรณ์ เนื่องหล้า (2552) พบว่าสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างกับเงินออมมีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดวงธิดา แท่งทองคำ (2551) พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมรูปแบบการออมของลูกจ้างประจำในสังกัดกรมทางหลวงส่วนกลาง เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในเรื่องรูปแบบการออมเล่นแชร์/ดอกเบี้ยยจากเงินปล่อยกู้ ($P=0.004$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และรูปแบบการออมสหกรณ์ออมทรัพย์ ($P=0.028$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า จำนวนของผู้มีเงินได้ในครัวเรือน มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อพฤติกรรมการออมในเรื่องประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุสดี เรืองคำ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จังหวัดน่าน พบว่า จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทการออมเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านสหกรณ์ พบว่า บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการมีความสัมพันธ์กับประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 บริการด้านข้อมูลข่าวสาร การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ และ ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์ และภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศุสดี เรืองคำ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จังหวัดน่าน พบว่า ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์มีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อการตัดสินใจเลือกจำนวนเงินออมต่อครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ปัจจัยทางด้านสหกรณ์ที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกให้ ความสำคัญทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญ 3 อันดับแรก ได้แก่ เรื่องการมีระบบการ ให้บริการฝาก/ถอนเงิน เช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น มาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก และอัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์ ตามลำดับ ดังนั้น สหกรณ์ควร จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีในเรื่องการรับเงินฝาก มีการบริการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มี การพัฒนาโปรแกรมเงินฝากและการคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่ทันสมัยให้รายงานที่ถูกต้อง รวมถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาให้กับสมาชิก

3.1.2 สหกรณ์ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออมแก่สมาชิกทุกวัย เพื่อได้รับทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการออม

3.1.3 สหกรณ์ควรส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง และให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนแสดงรายรับรายจ่ายเพื่อเปรียบเทียบ และตัด รายจ่ายที่ไม่จำเป็นทำให้มีเงินเหลือเก็บออม

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของ สมาชิกสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด กับสหกรณ์อื่น

3.2.2 ควรศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ เกรดดิยูเนียน ธนาคาร และสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับสมาชิก

3.2.3 ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค ที่มีผลกระทบต่อ การออมเงินของสมาชิก เพื่อจะ ได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาและนำไปสู่การพัฒนาการออมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลชนก ไพโรจน์. (2555). *พฤติกรรมการณ์การออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง* (สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการ)). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2550, กันยายน). *แนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องด้านธุรกิจรับฝากเงินในสหกรณ์*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2558 จาก <http://webhost.cpd.go.th/chachoengsao>
- จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต. (2555). *เปรียบเทียบพฤติกรรมการณ์การออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ดวงธิดา แห่งทองคำ. (2551). *พฤติกรรมการณ์การออมของลูกจ้างประจำในสังกัดกรมทางหลวงส่วนกลาง เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร* (ภาคนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป)). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพมหานคร.
- นรุตม์ พนมมาศ. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมการณ์การออมและปัจจัยที่กำหนดการออมของข้าราชการทหารสังกัดกองทัพบก ในจังหวัดลพบุรี* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ป้องขวัญ คณนาท. (2552). *พฤติกรรมการณ์การออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุสติ เรืองคำ. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเวียงสา จำกัด จังหวัดน่าน* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด (มหาชน)
- พิชชาภัสร์ เข้มเนเขตวิทย์. (2549). *พฤติกรรมการณ์การออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด* (การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- รัตนา ยินดี. (2549). *การออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.

- รณนัทร เกรื่อวรรณ. (2551). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรนิคมห้วยผึ้ง จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์* (การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี).
- ร้อยตำรวจทิวกรณณ์ เนื่องหล้า. (2552). *พฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- รดา อุดลย์วัฒนกุล. (2549). *ปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมกรรมการออมภาค ครัวเรือนในประเทศ* (สารนิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิไลลักษณ์ ไทยอุตต่าห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2531). *รายงานผลการวิจัยเรื่องการเร่ง การออมของครัวเรือนในประเทศ* (วิทยานิพนธ์คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร).
- วิมลสิทธิ์ ทรวงกุล. (2535). *พฤติกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการรักษาความสะอาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบริเวณตลาดนัดคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- เวหา เกาะประเสริฐ. (2556). *ปัจจัยที่กำหนดการออมของภาคครัวเรือนภายใต้แบบจำลองวัฏจักร ชีวิตและโครงสร้างอายุประชากรของประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์ มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สมาคมนักวางแผนการเงินไทย. (2558, กุมภาพันธ์). *สร้างฐานความมั่งคั่งด้วยการออม. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก <http://www.tfpa.or.th>*
- สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด (2544) “ข้อบังคับสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด พ.ศ.2544”
- สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด (2557) รายงานกิจการประจำปี 2556 ชุมพร
- สหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด. (2558, เมษายน). *ประวัติสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2558 จาก <http://www.coopthai.com/nikomls/history.html>*
- สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงการคลัง. (2558, เมษายน). *การออมในสหกรณ์. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558, จาก http://mofcoop.mof.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=58:suspendisse-cursus-convallis-sapien&catid=35:popular*
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ชุมพร “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2554” ชุมพร

_____ “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2555”

ชุมพร

_____ “การสอบบัญชีสหกรณ์นิคมหลังสวน จำกัด สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2556”

ชุมพร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2558, เมษายน). การออม. สืบค้นเมื่อ 22 เมษายน 2558 จาก

[http:// www.oae.go.th](http://www.oae.go.th)

สุพัตรา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี* กรุงเทพมหานคร

โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

สุพรรณิ ทับเที่ยง. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์*

พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด (การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์

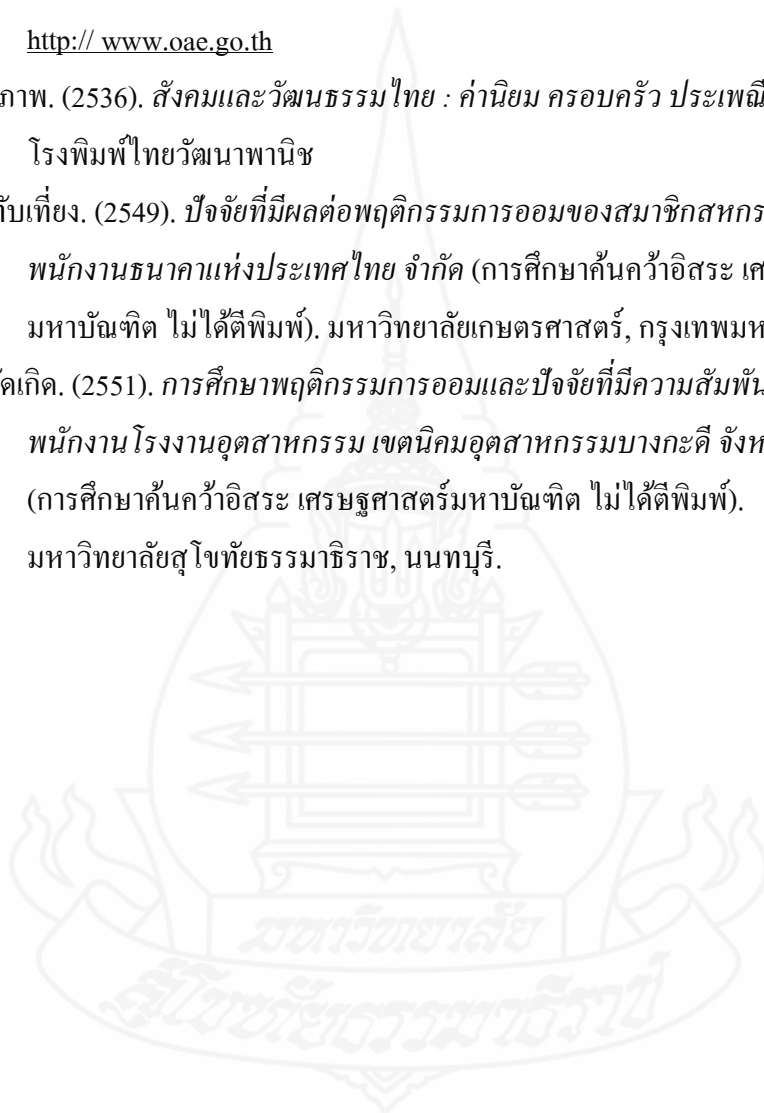
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

สุวีณา กลัดเกิด. (2551). *การศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมของ*

พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตนิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี

(การศึกษาค้นคว้าอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

ภาคผนวก

5. ขนาดของครัวเรือนของท่าน

- () 1-3 คน () 4-6 คน () มากกว่า 6 คนขึ้นไป

6. วัตถุประสงค์ในการออมเงินกับสหกรณ์(ตอบได้มากกว่า 1)

- () ใช้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน () ใช้เมื่อมีอายุมากหรือเมื่อสูงวัยขึ้น
 () ใช้ลงทุนในระยะยาว () เพื่อใช้ในการศึกษาของบุตร/หลาน
 () เพื่อหวังผลตอบแทน/ดอกเบี้ย () เพื่อซื้อรถยนต์

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

1. รายได้ทั้งหมดของท่านต่อปี ประมาณบาท

2. รายจ่ายทั้งหมดของท่านต่อปี ประมาณบาท

3. จำนวนผู้มีเงินได้ในครัวเรือนของท่าน

- () 1-3 คน () 4-6 คน () มากกว่า 6 คนขึ้นไป

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านสหกรณ์

ท่านให้ความสำคัญกับปัจจัยต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

คะแนน 5 หมายถึง ให้ความสำคัญ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ให้ความสำคัญ มาก

คะแนน 3 หมายถึง ให้ความสำคัญ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ให้ความสำคัญ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง ให้ความสำคัญ น้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่อง ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
ออมเงินกับสหกรณ์ที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยทางด้านสหกรณ์	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. อัตราดอกเบี้ยของสหกรณ์					
2. การบริการฝาก/ถอนเงินที่รวดเร็วของสหกรณ์					
3. บริการด้านข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์					
4. การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
5. มีระบบบริการฝาก/ถอนเงินเช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่น					
6. สถานที่ตั้งเดินทางไปมาสหกรณ์สะดวก					
7. ภาพลักษณ์และความมั่นคงของสหกรณ์					
8. ความซื่อสัตย์และโปร่งใสของกรรมการสหกรณ์					

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการออมเงิน

1. ท่านออมเงินโดยการฝากเงินประเภทใดกับสหกรณ์

- () เงินฝากออมทรัพย์ () เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ
() ทั้งเงินฝากออมทรัพย์ และ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

2. ท่านฝากเงินกับสหกรณ์เฉลี่ยในรอบปีที่ผ่านมาอย่างไร

- () เดือนละครั้ง () 2 เดือนต่อครั้ง () 3 เดือนต่อครั้ง
() 6 เดือนต่อครั้ง () 12 เดือนต่อครั้ง () ตามความสะดวก

3. จำนวนเงินที่ท่านฝากเงินกับสหกรณ์ในแต่ละครั้ง โดยเฉลี่ย จำนวนบาท

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

1. นโยบายในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์ เป็นอย่างไร

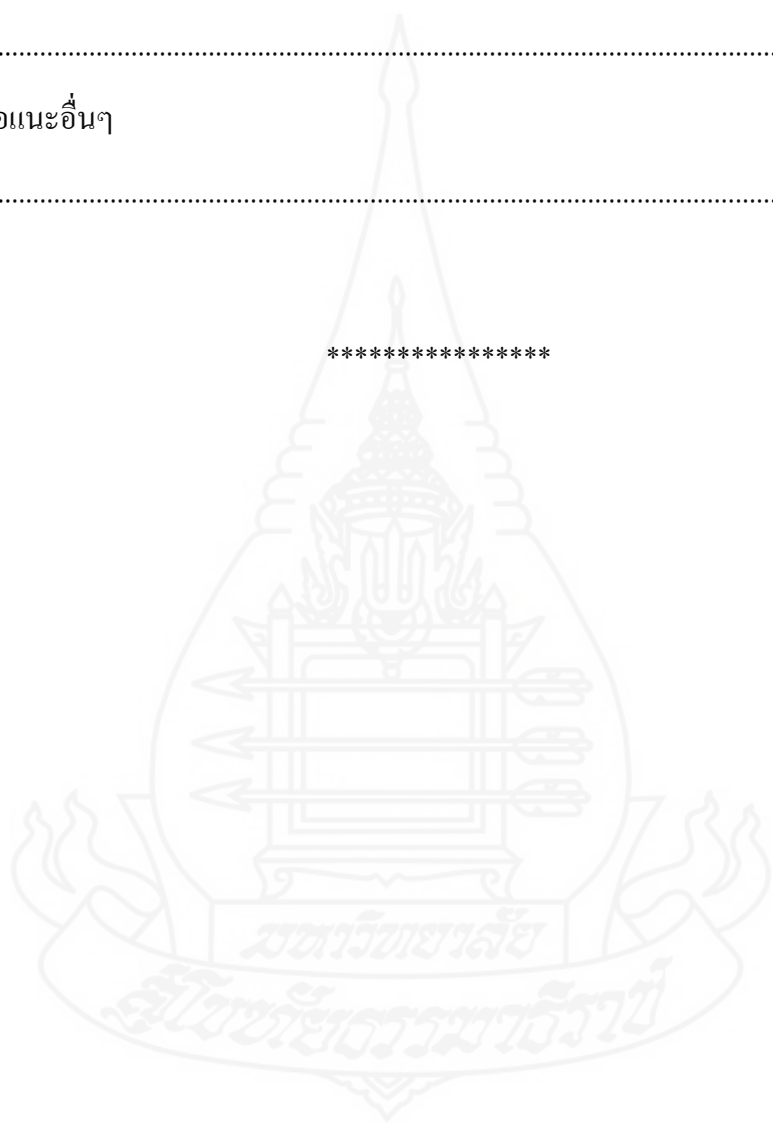
.....

2. การจัดสวัสดิการหรือมอบสิทธิพิเศษให้กับสมาชิกที่ออมเงินกับสหกรณ์ เป็นอย่างไร

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวมณฑา ณ พัทลุง
วัน เดือน ปี เกิด	23 ธันวาคม 2511
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาการตลาด) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2534
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

